

POLOŽAJ V ALŽIRIJI

Zmeda in brezvladje v Alžiru

Ben Bela je poslal Kiderja v posebni misiji v Alžir - Belkasem napoveduje odpor proti benbelistom - Alžir proglašen za odprto mesto - Politični biro FLN prepovedal četam premike čez meje vilaj

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

ALŽIR, 26. jul. (Po telefonu ob 18. uri). Kazno je, da so prihod Ben Bele v glavno mesto Alžirje začasno odgodili. Namesto njega pričakuje vsak trenutek njegovega naj- ožjega sodelavca, ministra v ostavki Kiderja, ki naj bi prišel v Alžir v imenu političnega biroja FLN.

To nepričakovano poslanstvo je očitno posledica spektakularnih dogodkov v drugi in v tretji vilaji v zadnjih 48 urah. Drugo vilajo so prevzeli Ben Belovi pristasi, podpredsednika Belkasem in Budjaf pa sta se umaknila v glavno mesto tretje vilaje Tizi Uzou in izjavila, da se bosta z nekaj tisoč vojakov uprla nasilju benbelistov.

Vest, ki se je večeraj ob prevzemu oblasti v drugi vilaji kot blisk razširila, namreč, da je bilo v mestu Constantine streljanje ter da je bilo več mrtvih in ranjenih, je izzvala zapreženost tako v Alžiru kot v Tiarreju, kjer je bil takrat Ben Bela s svojim štabom. Ben Bela je zaključeval svoj govor na velikem zborovanju, ko so mu sporočili novice. Takoj je sklical posvetovalce s svojimi sodelavci. Novinarjem ni hotel dati nobene izjave, ob 22. uri pa je s spremstvom odstopal, toda ne v smeri Alžira, kot so pričakovali, marveč nazaj v Oran.

Nasprotujoče si vesti o prevratu v Constantinu

Medtem ko se je danes v Oranu Ben Bela ves dan posvetoval s sodelavci so prispele v Alžir dve popolnoma različni verziji o dogodkih v Constantinu. Ob 9. uri sta podpredsednika vlade Belkasem in Budjaf iz mesta Tizi Uzou ponovila sporočila, da so Ben Belovi pristasi iz prve vilaje vkorakali v drugo vilajo, za-

Zmeda in praznina

Medtem je seveda že prišlo do zmede. Govori se o možnosti državljske vojne. Podpredsednika Belkasem in Budjaf pozivata iz Tizi Uzaja Alžirce, naj se upro fašistični diktaturici. Njun zadnji komunikacije poziva Alžirce v vsej Alžiriji naj v počastitev borcev in aktivistov, ki so večeraj padli v Constantinu, gredo na ulice. Poveljniki tretje vilaje

pa je izjavil, da je poslal tri bataljone vojakov (1200 mož), da ponovno sprejzamejoc Constantine.

V samem Alžiru je zazijala praznina. Niti eno ministrstvo ne posluje več, kajti razen premiera Benhede sta prisotna samo dva ministra: Ait Ahmed, ki ga ni moč nikoli videti, in Busuf, ki se je davi vrnil iz Tizi Uzaja ter izjavil, da so predlogi za pomiritev z Ben Belo še vedno veljavni.

Ker je poveljstvo avtonomne cone proglašilo Alžir za odprto mesto, so se vojniki umaknili z ulic. Davi smo brez uspeha poskušali priti v stik s policijskim prefektom. Kazno je, da se je tudi on umaknil. (Policijski prefekt je član conskega poveljstva.)

Izkoriščajoč tak položaj, ki bi utegnil pripeljati do brezvladja v glavnem mestu, se je po dolgem molčanju pojavil na pozornici tudi še OAS za Alžir - Susidni. V sporočilu, ki ga je izdal, je odločno zavrnil govorice, da so nočno streljanje v Alžiru izzvali Evropejci. Zagrožil je, da bodo vsi Evropejci definitivno zapustili Alžirijo, če se bodo sedanjih neredi nadaljevali.

Simpatično je, da so nekaj podobnega povedali tudi na drugi strani Sredozemskega morja. Pariški »France Soir« komentira večerajšnje sporočilo francoske vlade, v katerem je govora o morebitni možnosti direktne intervencije francoskih čet, da bi zaščitili francoske državljane; list ugotavlja, da sodelovanje med obema državama ne bo mogoče, če bo pretežna večina Francozov zapustila Alžirijo in se re- patirala.

Mučen vtis po pariški izjavi

Včerajšnje sporočilo francoske vlade je izzvalo med Alžirci mučen vtis. Poudarjajo, da ton sporočila ne skriva samo grožnje, marveč tudi ultimatum. Francoski ambasador v Alžiru je namreč dobil navodilo, naj pove začasni izvršni oblasti v Alžiru, da Pariz od nje ne pričakuje samo to, da bo ob- sodila krajo avtomobilov in stanovanj ter ugrabitve nekaterih Evropejcev, marveč tudi odločne ukrepe, da se takemu stanju napravi konec. Če teh ukrepov ne bo, da bo sledila omenjena direktna intervencija.

Brez dvoma je poslanstvo ministra v ostavki Kiderja - Bumedežel je dejal, da je to poslanstvo »kompleksno in važno« - v neposredni zvezi z nevarnostjo, ki pritiska na Alžirijo od zunaj. V tej zvezi so danes popoldne najavili potovanje pred- sednika časne izvršne oblasti dr. Faresa v Oran, kjer se bo posvetoval s člani političnega biroja FLN.

Morda pa ta nevarnost le vsebuje pozitiven element: morda bodo odgovorni alžirski politiki spričo znova poskušani njači rešitve, ki bi ohranila nacionalno enotnost in omogočila razmere za normalen razvoj alžirske države in neodvisnosti.

Podpredsednik Budjaf je dal sinoči novinarjem svojo drugo izjavo, ki jo je ob 20.30 oddajala alžirska radijska postaja. V njej:

• naziva dogodke zadnjih 24 ur z izrazom državní udar, katerega cilj je, vzpostaviti fašistično diktaturo,

• poziva vse vojske alžirske armade v vseh svetih vilaj, naj vstanejo v obrambo proti nasilju,

• pravi: borili se bomo do zadnje kaplje krvi, da obvarujemo revolucijo.

Budjaf - zraven njega je med branjem poslanice sedel Belkasem - je na koncu zahteval od vseh, ki imajo občutek za odgovornost, da se v 24 urah javijo v Tizi Uzau.

Sinoči je veliko nižjih funkcionarjev in nekaterih ministrstev odstopalo proti sedežu tretje vilaje, ki je na planskem področju Kabilije. Vsi so bili oboroženi, spremljali pa so jih vojniki. Kabilija je znana po svojih dobrih borcih, ki so bili izredno aktivni v protikolonialistični vojni.

Alžir je že ob 21. uri popolnoma pust in mrtev. Samo v hotelu Aletti, ki je bil do večeraj neuradni sedež časne vlade in ki je še zdaj sedež tujih diplomatov in predstavnikov, gov tujeja tiska, je ob tem času še vrveč. In še majhna podrobnost: danes so oboroženi vojniki prvič v zadnjih nekaj dneh zastražili hotel.

D. D. Marković

BEN BELOV POKOD NA ALŽIR - Podpredsednik alžirske vlade Ben Bela se v triumfalnem pohodu približuje Alžiru, kjer praktično ni več alžirske vlade. Nekaj ministrov s Krimom Belkasemom na čelu se je umaknilo v Kabilijo, kjer bodo nudili odpor »nasilju fašističnega udara«. Na sliki: množica pozdravlja podpredsednika Ben Bela.

POSVET V WASHINGTONU

ZDA bodo popustile v zahtevah glede nadzorstva nad razorožitvijo

Kennedy sklical konferenco vojaških in diplomatskih svetovalcev - Menijo, da bodo koncesije manjše kot jih terjaja Sovjetska zveza

WASHINGTON, 26. julija. (AP.) Predsednik Kennedy je za petek napovedal sestanek vojaških in diplomatskih svetovalcev, na katerem bodo proučili, v kolikšni méri bi lahko ZDA popustile v svojih zahtevah glede nadzorstva nad izvajanjem sporazuma o prepovedi atomskih poskusov.

Izvedenci za atomsko energijo pri ameriškem Kongresu so opozorili vlado na to, naj bo skrajno previdna pri popuščanju, katerega namen je, pridobiti Sovjetsko zvezo, da bi privolila v nadzorstveno in inspekcijske ukrepe. Ves problem je spet postal aktualen po tem, ko so ameriški znanstveniki doglgnali, da je težje prikriti kršitve sporazuma o prepovedi atomskih poskusov, kakor pa so prej mislili.

Senator Hubert Humphrey, predsednik senatskega pododborja za razorožitve, je danes izjavil, da ZDA ne bodo opustile zahteve, da je treba v sporazumu o prepovedi atomskih poskusov sprejeti določbo o inspekciji na kraju samem. Humphrey je pripomnil, da bo predsednik Kennedy v tednu dni sprejel odločitev o tem, kako daleč bi lahko vlada popustila v svojih pogojih za sporazum o prepovedi atomskih eksplozij.

Humphrey je to izjavil po tem, ko je pododbor poslušal direktorja ameri-

nega ministrstva, centralne obveščevalne agencije, komisije za atomsko energijo in USIS na današnjem sestanku pretehtali, kakšne modifikacije omogočajo nove metode inspekcije v ameriških predlogih. Svoje ocene in priporočila bodo predložili predsedniku Kennedyju.

Po splošnem pričakovanju merodajnih krogov vlade dopuščajajo zadnji tehnični dosežki nekaterih modifikacij v ameriškem stališču.

Danes se je sestal poseben odbor, ki naj bi za jutrišnji sestanek pripravil preliminarne podatke

kot tudi nekatere pobude. Po vesteh iz uradnih virov bodo koncesije, ki jih bodo ponudile ZDA, manjše, kakor pa jih terjaja Sovjetska zveza, in tudi ne bodo čisto v skladu s predlogi, za katere se zavzemajo nevturalne in izvenblokske države. Forster sodi, da ZDA v tem trenutku ne bi smele popustiti v dveh bistvenih načelih - glede mednarodnih kontrolnih postaj in pravice do inspekcije mednarodnih znanstvenih strokovnjakov. Z drugimi besedami, ZDA bi lahko privolile v manjše število kontrolnih postaj in inspekcijskih potovanj.

PO ŽENEVSKIH SREČANJH MED ZUNANJIMI MINISTR

Mršava bilanca za Berlin

Zunanji ministri so se vrnili iz Ženeve - Iz njihovih izjav in komentarjev izhaja, da niso uspeli zblížiti stališč o Berlinu

WASHINGTON, 26. julija. - V Washington se je nocjo vrnili iz Ženeve ameriški zunanji minister Dean Rusk, medtem ko je sovjetski zunanji minister Andrej Gromiko prav tako iz Ženeve prispel popoldne v Moskvo. V Otvavo se je vrnili kanadski zunanji minister Green. Omenjeni zunanji ministri so bili v Ženevi kot člani komisije za Laos. Ameriški in sovjetski zunanji ministri pa sta to priložnost izrabila tudi za izmenjavo mnenj glede berlinskega vprašanja.

Pomočnik ameriškega zunanjega ministra Avaril Harriman je po prihodu domov izjavil, da mu je kitajski zunanji minister Čen Ji zagotovil, da bo L.R. Kitajska spoštovala sporazume o Laosu, ki so jih podpisali v Ženevi.

Kanadski zunanji minister Green pa je po vrnitvi domov dejal, da »je upanje za to, da bi dosegli sporazum o prepovedi nuklearnih poskusov na konferenci o razorožitvi«. Izrazil pa je globoko obžalovanje spriču silepa sovjetske vlade, da bo ZSSR obnovila atomske poskuse.

Britanski zunanji minister lord Home se je v Gornjem domu dotaknil Berlina: »Glede Berlina smo pred izbiro: ali da se bomo v potegnemo svet v ta boj, ali pa, da se pogajamo ne glede na to kako težaven je ta problem, dokler ne bomo našli rešitve. Po njegovem je glavni problem v tem, da se ugotovi ali bo ZSSR šla »prek skrajno nevarne ločnice« ali pa bo sprejela njegove, to je Homeove in pa Rusko-ve sugestije ter se lotila berlinskega vprašanja na način, ki bi omogočil rezultate, življensko važne tudi za ZSSR. Šef britanskega Foreign Officea je dejal, da je mogoče napredek glede Berlina dočeti samo, če ZSSR ne bo še naprej zahtevala naj se sile zahodnih držav umaknejo iz Berlina.

Diplomatski komentatorji v Londonu pa opozarjajo, da neuspeh ženevskih srečanj zunanjih ministrov glede Berlina ne pomeni, da se je polabsal tudi mednarodni položaj. Ti komentatorji podčrtavajo, da sta obe strani spoznali, da je treba voditi

da ne bi izzvalo nevarnih protukreptov na zahodni strani.

Današnji Guardian piše: »Ker se je pokazalo, da je nemogoče zblížiti stališča obeh strani glede osnovnih vprašanj, ki zadevajo Berlin, priporočajo Britancji, da bi bilo veliko bolj koristno, če bi se diplomatska dejavnost sedaj usmerila na obrobne probleme, kot so prepoved dajanja atomskega orožja državam, ki ga se nimajo, formulacija splošne deklaracije, v kateri bi se velike države obvezale, da ne bodo nikoli poskušale s silo spre- meniti sedanjih meja, pa tudi to, da bi podrobneje proučili sugestije o mednarodnem nadzorstvu dohodov v Berlinu.«

V to smer gredo tudi trenutna prizadevanja zahodne diplomacije. Težnja je namreč, da se problem vojaških garnizij izloči iz tekočih razgovorov o Berlinu, dane pa so bile tudi določene sugestije, naj bi ZSSR, če bi že sklenila mirovno pogodbo z DR Nemčijo, »storila to tako,

MIKOJAN V INDONEZIJI - Podpredsednik ministrskega sveta se je tri dni pred predvidenim rokom vrnil iz Indonezije v Moskvo. Na sliki: Sukarno in Mikojan v Džakarti ob zaključku razgovorov. Foto: AP

Čestitke SZDL Slovenije ob hrvatskem dnevu vstaje in dnevu vstaje BiH

Ljubljana, 26. julija. - Glavni odbor SZDL Slovenije je poslal Glavnemu odboru SZDL Hrvatske čestitko, v kateri med drugim pravi:

Čestitamo vam in vsem delovnim ljudem bratske republike Hrvatske k Dnevu vstaje hrvatskega ljudstva.

Bratstvo in enotnost, ki je vzniklo iz osvobodilnega boja, ter ogromni dosežki uspehi, ki smo jih dosegli s skupnimi naporji vseh naših narodov v naši socialistični graditvi, nas še tesneje medsebojno povezujejo ter vzpodbujajo k še večjim in vsestranskim naporom za procvit naše socialistične skupnosti.

Glavni odbor SZDL Slovenije je poslal čestitko tudi Glavnemu odboru SZDL BiH. V njej je rečeno med drugim:

Ob Dnevu vstaje ljudstva Bosne in Hercegovine pošiljamo vam in vsem delovnim ljudem bratske republike najtoplejša čestitka.

Skupno z vami se veselimo vseh vaših uspehov pri socialistični graditvi, saj so pomembni prispevek k socialističnemu razvoju vse naše skupnosti in k nadaljnjemu poglobljanju enotnosti in bratstva naših narodov.

Nizozemsko indonezijska pogaianja

Washington, 26. jul. Nizozemski veleposlanik v ZDA Van Roijen se je danes posvetoval z ameriškim zunanjim ministrom Ruskom. Razgovorjala sta se o nizozemsko-indonezijskih stikih v zvezi s problemom Zahodnega Irjana. Kakor poroča Reuter, indonezijska zahteva, da je treba skrajšati prehodno obdobje za prenos uprave v Zahodnem Irjanu na Indonezijo in so zaradi tega nastale po zadovoljivem napredku na začetku tega zveča zdaj težave.

V ZDA se mudi tudi indonezijski zunanji minister Subandrio, ki se je sinoči sestal z Van Roijenom. Nocoj se bosta Subandrio in nizozemski veleposlanik ponovno sestala, sestanka pa se bo udeležil tudi ameriški diplomat Bunker, posredovalec v nizozemsko-indonezijskem sporu.

AMERIŠKE DIPLOMATSKE AKCIJE GLEDE KONGA

Neuspeh Williamsove misije v Evropi

Ameriški diplomat je naletel na isti odpor pri Veliki Britaniji in Franciji kot U Tant glede sankcij proti Katangi

NEW YORK, 26. jul. (Po teletipiriranju). Poskusi ameriške diplomacije, da bi pripravila Veliko Britanijo in Francijo do skupne zahodne politike glede Konga, po vesteh iz Washingtona niso obrodili sadov. Pomočnik sekretarja za zunanje zadeve Menon Williams je po vrnitvi iz Evrope, kjer se je posvetoval z ameriškiimi zahodnimi partnerji, predložil predsedniku Kennedyju poročilo o neuspehu svoje misije.

Tanje priporočila celo grožnje z uporabo sile kot naj- uspešnejšo metodo. Gospodarskih sankcij ni mogoče uspešno izvesti, dokler Velika Britanija in Belgija ne bosta pripravljene sodelovati. Izvoz iz Katange poteka čez Angolo in Severno Rodezijo in ga je mogoče torej ustaviti že s tem, da zapro meje in uvedejo nadzorstvo sil OZN. Prav tako ni mogoče brez belgijskega sodelovanja pripraviti družbo Union Miniere do tega, da bi izpolnjevali davčne obveznosti do centralne vlade. ZDA pa naj bi pritiskale tudi na centralno Adulovo vlado, da sprejme v pametni meri decentralizacijo in prizna Katangi do- ločeno avtonomijo v okviru kongoške federacije. Ali bo ameriška vlada sprejela pobude, naj bi ostreje nastopil zoper Combeja, ali pa bo spet klonila spriču Velike Britanije - to bo jasno šele v prihodnjih nekaj tednih, v katerih bodo sklicali Varnostni svet. Čeprav je podpora ZDA Združenim narodom izredno važna, celo tedaj, kadar ni čisto zanesljiva, ne bo preostalo U Tantu nič drugega, kot da pride pred ta organ, potem pa tudi pred Generalno skupščino s odprtim vprašanjem - kaj ukreniti zastran Konga. V krogih OZN, zlasti med afriškimi in azijskimi delegacijami, izražajo bojazan, da ne bi OZN vsilili politike pasivnosti, potem pa tudi umika iz Konga, kar bi lahko imelo katastrofalne posledice in bi na koncu pomenilo znago Combeja.

- MOSKVA: Predstavniki Bolgarije, Madžarske, DR Nemčije, Poljske, Rumunije, Sovjetske zveze in OSEK so tu podpisali sporazum o ustanovitvi centralno razdeljevalne službe električnih energetskih sistemov držav, ki so članice Sveta za medsebojno gospodarsko pomoč (SEV). Centralna razdeljevalna uprava bo v Pragi. Električni sistemi petih držav so že povezani, v prihodnjih dveh letih pa se bosta vključili še Rumunija in Bolgarija.
- NEW YORK: Odbor OZN za proučevanje položaja v portugalskih kolonijah je objavil, da portugalske oblasti ne dovolijo predstavnikom Bolgarije in Gvineje - članic tega odbora - da obiščejo ta področja. Odbor je prejel od portugalskega odpravnika poslov v Leopoldvillu poslanico, ki pravi, da predstavniki Bolgarije in Gvineje niso sprejemljivi kot člani delegacije OZN, ker da so se »že opredelili« glede problema portugalskih kolonij.
- MADRID: Iz madridske ženske kaznilnice so te dni izpustili Evo Saestre, ženo dramatika Alfonsa Saestreja, in pisateljico Dolores Medjo, ki sta raje izbrali za- por, kakor da bi plačali globo 20.000 pezet, na katero so ju obsodili zaradi pripravljavanja ženskih demonstracij v znamenje podpore stavkajočim astu- rijskim rudarjem. V zaporu sta prebili 20 dni. Šest drugih žensk, obtoženih enakega »prekrška«, pa je še vedno zaprtih.
- BONN: Belgijski zunanji minister Spaak je prispel v Bonn, kjer se bo s kanclerjem Adenauerjem in drugim funkcionarji razgovarjal o zahodnoevropski integraciji. Po prihodu je potrdil, da prinaša nove predloge o politični enotnosti Zahodne Evrope. Rekel je, da se bo z zahodnonemškimi funkcionarji razgovarjal tudi o konferenci najvišjih predstavnikov držav Skupnega trga, ki naj bi bila septembra letos v Rimu.

ODNOSI MED DVEMA NEMŠKIMA DRŽAVAMA

Kljub političnim sporom trgovina dobro uspeva

Vrednost medsebojne trgovine je lani dosegla vrednost tisoč osem sto dvajset milijonov mark - Proučujejo možnosti o povečanju trgovinske izmenjave

BONN, 26. julija. - Ameriška agencija Associated Press je objavila daljšo informacijo, v kateri je povedano, da obe nemški državi vzlic nenehnim medsebojnim političnim obojevanjem proučujejo možnost za nadaljnje povečanje že precej obsežne medsebojne trgovine, ki je lani dosegla vrednost 1820 milijonov mark ali 457 milijonov dolarjev.

Agencija pripominja, da se je ta trgovina v zadnjih osmih letih podvojila in da je zdaj prispela iz Berlina ponudba, ki bi omogočila povečanje trgovine za vrednost tri milijarde mark v prihodnjem desetletju. Vlada kanclerja Adenauerja oklepa, toda uradno pušča Bonn za zdaj to vprašanje odprto.

Agencija AP pravi, da Zahodna Nemčija nudi DR Nemčiji boljše trgovinske pogoje kot druge države Skupnega evropskega trga.

dov iz železa in jekla, nadalje kemijskih proizvodov, strojev in vozil, blago za široko potrošnjo pa igra razmeroma majhno vlogo. Dobra polovica uvoza Zahodne Nemčije in NDR odpade na premog, plin, gorivo za dieselske lokomotive in tekstil.

Agencija AP nadalje navaja, da ima DR Nemčija v trgovini z Zahodno Nemčijo pred očmi predvsem to, da lahko dobi potrebno blago z Zahoda pod ugodnejšimi pogoji. Razlogi bonnske vlade v tem pogledu pa so po navedbah AP vsi političnega značaja. Zahodna Nemčija se izogiba vsake-mu pripoznanju DR Nemčije, zato vzdržuje trgovinske stike preko posebne pisarne v zgodnjem Berlinu, dejanske odločitve pa sprejema vlada v Bonnu in Berlinu.

Politični nagibi, zlasti občasne krize zastran Berlina, so tudi vzrok groženj Zahodne Nemčije, ki je ukinjala dobave DR Nemčiji. V Bonnu pri tem poudarjajo, da predlog o povečanju trgovine med obema Nemčijama ni ravno najbolj ugoden za bonnsko vlado, tudi z zgoraj gospodarske plati. AP pa opozarja na to, da tega predloga ne gre brez pomisleka odkloniti ter izražati mnenje, da bi bilo vzhlic temu mogoče doseči sporazum, ker sodbijo, da govore v prid pospešanju trgovine med obema nemškima državama zelo tehtni razlogi.

NEHRU: SAMO NOBENE PANIKE

New Delhi, 26. jul. (Reuter). Indijski premier Nehru je danes odgovoril opozicijskemu poslancu na zahtevo, naj se zaradi položaja na indijsko-kitajski meji sestane parlament na izrednem zasedanju, v pisnu v katerem nastopa proti vprašanjem interpretiranja kitajsko-indijskih incidentov.

Nehru pravi, da ne misli, da bo v bližnji prihodnosti prišlo do kakšne krize na indijsko-kitajski meji. V pisnu je rečeno: »Res je, rekel sem, da je položaj v Ladaku resen. Tak je tudi zdaj, tak je bil v preteklosti in verjetno se bo ta položaj tudi nadaljeval. To pa ne pomeni, da mislim, da bo na tej meji v bližnji prihodnosti nastala kakšna kriza.«

Nehru je v pisnu izjavil, da se mu ne zdi potrebno sklicevati parlament na izredno zasedanje, kar bi bilo znamenje panike.

Indija bo kupila sovjetska letala

New Delhi, 26. jul. (AP). - Iz pooblaščenih krogov se je zvedelo, da se bo Indija začela formalno pogajati s sovjetskimi proizvajalci o nakupu reaktivnih jeklovih letal »MiG-21«. Delegacija, ki jo bo pogajala, kakor tudi data pogajanj se niso odločili.

Dokumentacija o nemških sodnikih

Bonn, 26. jul. (Reuter). - Zahodnonemška vlada je privolila v to, da prouči dokumentacijo o dejavnosti nemških sodnikov in uslužbencev med vojno. Dokumentacija ji bo predložila DR Nemčija. Predstavniki zahodnonemške vlade je izjavili, da je zvezni arhiv v Koblenzu pooblaščen, da prouči in prouči dokumente, ki jih bo poslala DR Nemčija.

Predčasno razpuščen avstrijski parlament

Dunaj, 26. jul. (AP). Avstrijski parlament je sinoči sprejel predlog koalicijske vlade o razpustitvi parlamenta. Parlament je tudi sklenil, da bodo nove parlamentarne volitve 18. novembra.

Štiriletni mandat dosedanjega parlamenta bi moral poteci čez maja 1963, vendar sta se obe koalicijski stranki sporazumeli, da se razpuštilo prej in razpisujejo volitve v novembri, zato da volitve v novi parlament ne bi bile hkrati z volitvami predsednika avstrijske republike, ki so prav tako napovedane za maj prihodnjega leta.

V razpuščenem parlamentu je imela Ljudska stranka 79 poslancev, Socialistična stranka jih je imela 78, opozicijska »Stranka svobode« pa osem.

Jugoslovanska razstava v Halleu

Halle, 26. jul. (Tanjug). V Halleu, enem izmed važnih industrijskih središč južnega dela DR Nemčije, so včeraj odprli razstavo »20 let nove Jugoslavije«, na kateri je z 200 ekspozitami prikazano rojstvo nove Jugoslavije v letih NOB kot tudi povojni politični, gospodarski in kulturni razvoj naše države.

Otvoritve razstave, ki bo trajala teden dni, se je udeležilo kakih 100 gostov, med njimi tudi člani okroglega sveta oblasti, okroglega sveta oblasti, okroglega sveta oblasti, okroglega sveta oblasti.

Član okroglega sveta Weissig je ob otvoritvi opozoril na pomen kulturnega sodelovanja med DR Nemčijo in Jugoslavijo. Pozneje bodo razstavo prenosili tudi v Erfurt in

POBEDITEV CANKARJEVIH NAGRAD - Predsednik žirije Tomo Brejce in direktor Cankarjeve založbe Djuro Smicberger čestitata nagrajencem

V drugo Cankarjeve nagrade

Nagrade iz II. natečaja Ivana Cankarja so dobili dr. Dušan Kermavner, Zvonimir Tanko in Božidar Debenjak

LJUBLJANA, 26. julija. - Opolodne so podelili v slopski Casopisno založniškega podjetja Ljudska pravica nagrade iz II. natečaja Ivana Cankarja, razpisnega za izvorna znanstvena in poljudnoznanstvena ali publicistična dela s področja družbenih ved ali s posameznih področij marksistične teorije. V navzočnosti predsednika republiškega sveta za kulturo in prosveto Bena Zupančiča sta izročila predsednik žirije Tomo Brejce in direktor Cankarjeve založbe Djuro Smicberger nagrade dr. Dušanu Kermavnerju za delo »Začetki slovenske socialne demokracije«, Zvonimiru Tanku za delo »Temeljni pojmi o produkcijskih odnosih« in Božidarju Debenjaku za delo »Pota razvoja«.

V imenu žirije, ki so jo sestavljali Tomo Brejce kot predsednik, dr. Rudi Krovčak, dr. France Bučar in prof. Boris Majer kot člani ter Djuro Smicberger kot predstavnik slovenskega in opozorilo, da je nujno revidirati slovensko politično zgodovino, ki ji je bilo delavsko gibanje doslej tuj element.

Zvonimir Tanko je načel v delu »Temeljni pojmi o produkcijskih odnosih« zelo aktualna teoretična proučitev, ki pomenijo izhodišča za raziskovanje današnje družbene problematike. Temeljito se je poglobil v Marxove misli o tej vprašanju in skušal kritično konfrontirati Marxove postavke s postavkami različnih jugoslovanskih ekonomistov, pravnikov in sociologov, kar bo nujno pripeljalo do razčiščenja različnih pogledov in pojmov na za devnih področjih.

Knjiga Božidarja Debenjaka »Pota razvoja« je zanimiv poskus, osvetliti temeljna dogajanja decendencenega nauka s pozicij dialektičnega materializma. Avtor se je lotil svoje naloge s solidnim

30.000 Izvodov brošure »IV. plenum CK ZKJ«

Ljubljana, 26. jul. - V založbi slovenske izdaje »KOMUNISTA« bo izšla v začetku prihodnjega tedna brošura »Četrto plenum Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije«. V njej bo objavljeno celotno gradivo IV. plenuma. Brošura bo tiskana v nakladi 30.000 izvodov.

Olajšan nakup avtomobilov

»Fička« lahko kupi v celoti na kredit, kadar ima na mesec skupno 60.000 din dohodkov; v gotovini bo položil 225.000 din, odplačeval pa kakih 16.500 dinarjev mesečno

Beograd, 26. jul. (Tanjug). Po najnovejših navodilih Narodne banke bodo prosilci dobivali potrošniške kredite za nakup osebnih avtomobilov z rokom odplačila do 5 let. Kredite bodo dobivali zaposleni delavci, uslužbeni in drugi največ do višine četrtine skupnega zneska osebnega dohodka, ki ga bo imel prosilec v petih letih. Prispevati pa mora najmanj 20% odobrenega kredita v gotovini.

Potrošniške kredite za nakup motociklov, skuterjev in mopedov bodo dobivali zaposleni delavci, uslužbeni in drugi največ do višine petine proselečnega skupnega zneska osebnega dohodka, v petih letih. Navodila predvidevala, da morajo prosilci prispevati najmanj 10% zneska odobrenega kredita.

REKORDNA LETINA V DALMATINSKIH VINOGRADIH

Kam z vinom?

Najnovjši predlog velikih pridelovalcev vina za ukinitve davkov za promet z alkoholnimi pijačami

Split, 26. jul. (Tanjug). - Letos se ubeta rekordno povojno leto v dalmatinskem vinogradništvu, v kletah družbenega in privatnega sektorja pa je še vedno skoraj tretjina lanskega neprodanega vina. Vinogradniki so se znanili pred težavnim problemom: precej sodov in cistern je še vedno polnih starega vina, kmalu pa bo treba spraviti velike količine letošnjega vina. Podoben je položaj tudi v drugih vinorodnih krajih.

Strokovnjaki računajo, da imamo razen 3000 vagonov starega vina v Dalmaciji še nad 15.000 vagonov tržnih presezkov vina v drugih naših vinorodnih krajih. To je spodbudilo predstavnike velikih družbenih vinskih klet, kmetijskih združenj in podjetij za edkup vina, da so sestavili predlog, po katerem bi naravnata vina v prihodnje obravnavala kot živila. Če bi na pristojnem mestu sprejeli ta predlog, bi odpadli davki, predvideni za promet z alkoholnimi pijačami, kar bi omogočilo, da bi bile cene dobrih vin na trgu dostopnejše, pa tudi potrošnja večja. Razen tega poudarjajo, da je

naravno vino kot zdrava hrana tudi v nekaterih krajih naše države, tako v Primorju, sestavni del vsakdanje prehrane prebivalstva. Strokovnjaki računajo, da bo Dalmacija letos pridelala blizu 13.000 vagonov grozdja ali kakih 5000 vagonov več kakor lani in 1000 vagonov več kakor v dosedanjem rekordnem letu 1960. Za je večina grozdja v Dalmaciji vinske sorte, namiznega grozdja pa je zelo malo.

Janez Kocmur

Po kratki hudi bolezni je končal svojo komaj osemindesetletno školjenjsko pot tovariš Janez Kocmur, eden izmed znanih ljubljanskih tiskarskih delavcev. Temu pošklicu se je posvetil leta 1921 v Blatnikovi tiskarni, kjer se je tudi izučil za črkostavca. Pred vojno je bil zaposlen še v nekaterih drugih tiskarnah, pa tudi potrošnja večja. Razen tega poudarjajo, da je

15.000 ljudi na sejmu v Domžalah

Domžale, 26. jul. Prvi potrošniški sejem v Domžalah je doslej obiskalo 15.000 ljudi. Sejem je postal - tako kot so pričakovali - velika trgovina. Vsak dan proja na njem za okoli 15 milijonov din različnih izdelkov. Na sejmu sodejnuje 63 podjetij. V okviru sejma so v Domžalah tudi številne športne in zabavne prireditve.

Potrošniški sejem bo trajal do 29. julija. (jak)

Spremembe v kreditiranju investicij v turizmu

Po dotoku deviz je turizem takoj za barvasto metalurgijo, živilsko, lesno in tobačno industrijo

BEograd, 26. julija. (Tanjug). Zvezni izvršni svet je nedavno izdal dopolnilo k odloku o pogojih kreditiranja za pospeševanje in razširitev dejavnosti, s katerimi se zagotavlja povečanje uvoza ali zmanjšanje uvoza. S tem so tudi turistično-gostinske organizacije prišle v ugodnejši položaj pri uporabi teh kreditov, ki jih daje Jugoslovanska banka za zunanjo trgovino. Rok za odplačilo teh kreditov se podaljša za turistično-gostinske organizacije od 5 na 10 let s tem, da se pri investicijah v turizmu devizni udeležbe doseže v petih letih. To bo omogočilo povečanje investicij v turizmu iz teh virov, da bi se povečal dotok tujih turistov in tako tudi devizni dohodek.

Pri investicijskih vlaganjih v turizem bo Jugoslovanska banka za zunanjo trgovino sodelovala z največ 50% skupnih dinarskih sredstev, potrebnih za zgraditev posameznih objektov. Banka bo dala sredstva kot participacijo pri investicijah za zgraditev lahkih objektov v znanih turističnih krajih, ki imajo dobre prometne zvoze in druge komunalne pogoje, nadalje za zgraditev avto-campov in turističnih naselij, torej objektov, ki jih je mogoče zgraditi hitro z minimalnim angažiranjem sredstev. Jugoslovanska banka za zunanjo trgovino bo izjemoma dajala kredite za adaptacijo in razširitev velikih hotelov v najbolj znanih turističnih krajih. Razen tega bo dajala sredstva tudi za razširitev zmogljivosti restavracij v krajih, kjer tuji turisti uporabljajo privatna ležišča, pa so se primorani hraniti v restavracijah, pa tudi za nakup raznih potrebščin za zabavo in razvedrilo.

Narščanje avto-busnega prometa

Ljubljana, 26. jul. (Tanjug). V prvi polovici letošnjega leta je v Sloveniji potniški promet v avtobusih javnega medmestnega prometa močno narasel v primerjavi s istim obdobjem lanskega leta za 15%. V mestnem prometu pa za 13%. Statistični podatki kažejo, da je 116 vozil mestnega prometa na področju Slovenije prepeljalo mesečno nad 4 milijone potnikov, v medmestnem prometu pa se je s 590 vozil vozilo nad 3,674.000 potnikov. V primerjavi s lanskim letom je bilo štivilo potnikov za 27% večje.

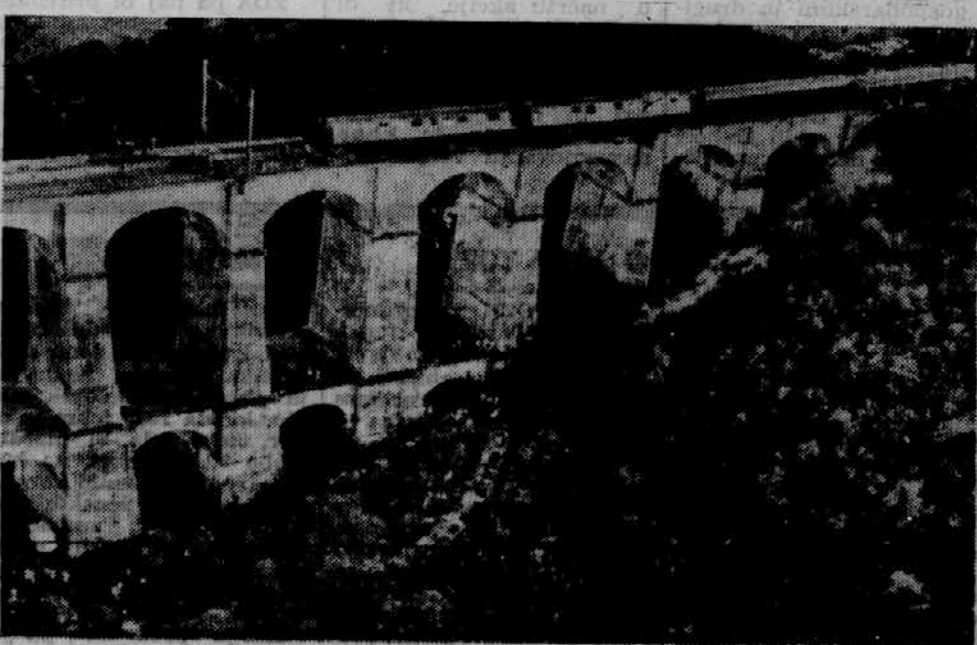
Obvestilo čebelarjem

V preteklih dneh, do vključno 25. t. m. se je nadaljevalo izločanje s hokeja na področju Trnovskega gozda, Nanosa, Hrušice, Krma - Rakitne, Kočevskega Roga in Goriškega Kotara. Najboljše je bila hokeja dne 22. in 25. t. m. V nekaterih predelih so bili v istem času razširjeni v mlajših legah (opre. na Logski planoti in v Podlaniški dolini - Črmošnjicah) nižji donosi kot v višjih legah. Na delovici Mežakli, Pohorju (Lorenec, Smartno na Pohorju), v Predgradu ob Kolpi ta čas ni bilo omenje vrednega medenja.

Zaradi visokih temperatur je treba skrbeti za zasenčevanje in vrženje panjev, napajanje čebelarjev pravilno odvisen medu in zlasti ob točenju skrbeti za širjenje plodišča. V Luki je do vključno 23. 7. teža kontrolnega panja padala, teža kontrolnega panja padala. Zavod za čebelarstvo Ljubljana

Poročilo proti fitoforne službe

s fotokamero po svetu • s fotokamero po svetu • s fotokamero po svetu • s fotokamero

IZTIRIENJE NA VIA-DUKTU - Ekspres na progi Pariz-Marsilje je 14 kilometrov pred Dijonom na vialduku izstril. Na sliki: grozljiv pogled na kraj nesreče. (Foto: AP)

ZAMENJAVA GARDE V NATO - Za vrhovnega poveljnika atlantskih sil v Evropi je bil imenovan general Lyman Lemnitzer, ki je na tem mestu zamenjal mladega in za Pentagon kar preveč »evropeiziranega« generala Laurisa Norstada. Le-ta je po dolgih prepirih s Pentagonom o opornosti ustanovitve atlantske atomske udarne sile pred dnevi odstopil - zaradi bolezni. De Gaulle se je ob imenovanju Lemnitzerja namrdil. Adenauer pa ga je blazno-korektno pozdravil v Evropi. Na sliki: siarji in novi komandant NATO v Parizu.

IZTIRIENJE NA VIA-DUKTU - Ekspres na progi Pariz-Marsilje je 14 kilometrov pred Dijonom na vialduku izstril. Na sliki: grozljiv pogled na kraj nesreče. (Foto: AP)

Preprečimo razmetavanje zaradi pretiranih izostankov z dela

Primer celjskega okraja opozarja, da je treba odločno preprečevati družbeno škodljive pojave na področju socialnega zavarovanja

Celjski okraj sodi med tiste okraje v naši republiki, kjer se v letošnjih prvih petih mesecih najbolj povečalo število izostankov z dela. Lanskoletno povprečje teh izostankov za vse okraje je bilo 4,07 %, letos pa znaša v celjskem okraju 6,14 %.

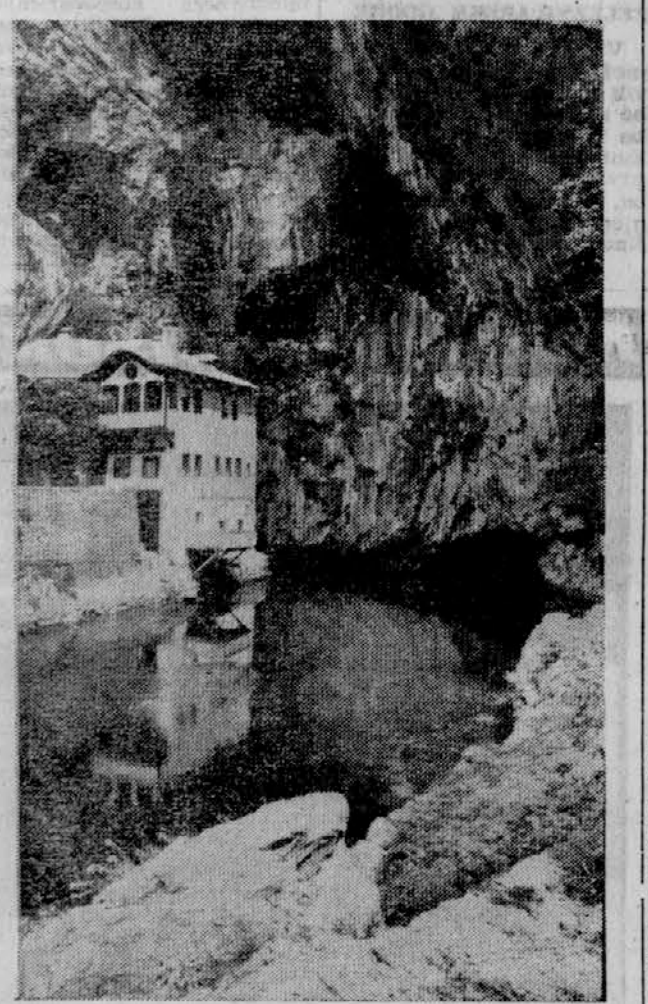
Seveda moramo pri tem poudariti, da se v celjskem okraju ne pojavljajo samo izostanki z dela, ampak tudi pretirano razmetavanje zaradi pretiranih izostankov z dela. Delavci se vozijo na delo iz oddaljenih krajev in sprico tega ne le izgubljajo mnogo časa, marveč se tudi čezmerno utrujajo in potem hitreje črpajo svoje moči. Turni niso redki pojavi, ko skušajo zavarovalni vse svoje osebnosti urejati z boljšimi sredstvi. Opažamo npr. da je veliko manj obsevnosti med visokokvalificiranimi in kvalificiranimi delavci, veliko več pa med polkvalificiranimi in nekvalificiranimi. Pomembni čimbelji so nedvomno tudi delovni pogoji, skrb za higijensko tehnično zaščito, rekreacijo ljudi itd.

V celjskem okraju, kjer sedaj zbirajo podatke po podjetjih in skušajo najti vzroke izrednega narasčanja izostankov z dela, navajajo tudi širše probleme. Delavci se vozijo na delo iz oddaljenih krajev in sprico tega ne le izgubljajo mnogo časa, marveč se tudi čezmerno utrujajo in potem hitreje črpajo svoje moči. Turni niso redki pojavi, ko skušajo zavarovalni vse svoje osebnosti urejati z boljšimi sredstvi. Opažamo npr. da je veliko manj obsevnosti med visokokvalificiranimi in kvalificiranimi delavci, veliko več pa med polkvalificiranimi in nekvalificiranimi. Pomembni čimbelji so nedvomno tudi delovni pogoji, skrb za higijensko tehnično zaščito, rekreacijo ljudi itd.

Pridelek fižola in čebule

Po prvih podatkih, ki jih je objavila sekcija za trgovino Zvezne gospodarske zbornice, ocenjujejo, da bo znašal letošnji pridelek fižola 167.000 ton, kar bi bilo za 5% več kakor lani (v Sloveniji bo pridelek manjši zaradi slane, ki je bila v juniju). Tržni presežek fižola pa bo po teh cenah okrog 60.000 ton, kar bi bilo v primerjavi z lanskim tržnim presežkom za 17% več. Ta količina bo zadostala za običajno potrošnjo in bo dala še določene prehodne rezerve. Pridelek čebule pa cenijo, da bo znašal 143.000 ton.

MUZEJ POLEG IZVIRA REKE

Izvir reke Bune v Hercegovini blizu Mostara je svojevrstna turistična znamenitost. Reka je zanimiva po tem, da nastane iz številnih ponikalnic, ki se izgubljajo na Nevešinskem polju. Ko pri Blagaju prirve na dan kot Buna, je njen tok zelo močan, vendar se že po 8 km izliva v Neretvo. V zgradbi poleg izvira je muzej o Blagaju, srednjeveški prestolnici Hercegovine.

Gibanje ljudi splošne plošče

BLEED je v Piranu, od tam pa bo 23. julija izpili proti Splitu, Reki, Dakariju, Monrovi, Bakarju, Lomeu in Lagosu; BOVINI bo 23. julija zapustili Buenos Aires in krenili v Santos; BOVEC je 23. julija izpili iz Dakarina in pluje proti Bečuni; BELA KRAJINA je na Reki; BIHAC je 23. julija izpili iz Dzakarte proti Sarajevu; GUNDULIC je 23. julija zapustil iz Leningrada proti Italiji; GORANKA je iz Cochina izplula proti Madrasu, Sinaparui in dalje proti Hong Kongu; GORENJSKA je iz Reke izplula proti Bengaziju; GUNDELIC je 23. julija zapustil Reko in pluje proti Beirutu; KOROTAN je 24. julija izpili iz Tacoue v Vanuatu; LJUBLJANA bo 30. julija priplula v Zdanov; MARTIN KRPAN je 24. julija izpili iz Ploče proti Aleksandriji, nato pa potuje še v Agabo in Djibouti; PIRAN je 26. julija plul mimo Hampton Roads; POHORJE je 23. julija priplulo v Emden in potuje dalje proti Leningradu; ROČ je 25. julija izpili iz Ploče proti severni Evropi; RUDJER BOSKOVIĆ bo 28. julija priplul v Savono; SAVONJA je 22. julija priplula v Nagojo; TRBOVLJE je 26. julija izplulo iz Port Sudana, potem potuje iz Aden, Karči in Bombaj; ZELENGORA je 25. julija izplula iz Southamptona v Gateshead.

Z GOSPODARSKIH SODIŠČ

Kazenski senat okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani je obsodil: Podjetje Kovinoplastika iz Loža z denarno kaznijo 120 tisoč dinarjev, člane popisne komisije pa s kaznijo 4 tisoč dinarjev. Finančna komisija družbenega knjigovodstva je ugotovila, da v podjetju niso opravili letnega popisa blaga po zakonitih predpisih. Popis je opravil kar skladiščnik s pomočjo delavcev, ki delajo v skladišču. Da se ugotovi, če so sredstva podjetja količinsko in kvalitativno v skladu s knjigovodnim stanjem, morajo gospodarske organizacije in zavodi vsako leto popisati blago, in to mora opraviti posebna komisija, ki jo imenuje upravni odbor. V komisiji ne smejo biti skladiščnik in uslužbenec, ki vodijo knjigovodstvo, ker bi lahko prikrili morebitni presežek ali primanjkljaj. V loški Kovinoplastiki pa so storili ravno obratno.

Intenzivne priprave za izvedbo revalorizacije

V dogovoru z republiko komisijo za revalorizacijo so se pretekli četrtek zvečer v Sloveniji sestanki s predstavniki gospodarskih organizacij in zavodov o izvedbi revalorizacije osnovnih sredstev in sredstev skupne porabe, ki so jih sklicali občinski ljudski odbori. Teh sestankov so se udeležili predvsem računovodje in tisti člani delovnih kolektivov, ki morajo po sklepu delavskih svetov skrbeti za pravilno izvedbo revalorizacije. Program sestankov, ki so jih sklicali 37 po vsej Sloveniji, bo te dni zaključen. Četrtek so bili v Ljubljani v sejni dvorani na Magistratu kar trije taki sestanki ob sodelovanju članov republiške komisije za revalorizacijo. Marsikatero vprašanje, ki udeležencem ni bilo povsem jasno, so na ta sestankih lahko razčistili. Le v nekaterih redkih primerih bo morala zaradi enotne tehnične izvedbe dati še pojasnilo zveznakomisijska komisija, dajeta tudi posameznim gospodarskim organizacijam zahtevana pojasnila. Ob izvajanju revalorizacije pa bo dajala potrebna soglasja v primerih, kadri bo delavski svet podjetja sklenil, da se ne revalorizira vrednost tistih osnovnih sredstev, ki se trajno ne uporabljajo (nefunkcionalnih sredstev) in če vrednost teh sredstev presega 10 milijonov din. Pri manjši vrednosti pa je tak sklep vezan na soglasje okrajne komisije. Ob temsen sodelovanja komisij za revalorizacijo je pričakovati, da bo delo v zvezi z revalorizacijo v celoti opravljeno o prispisanega roka, t. j. do 15. septembra.

Naš izvoz dvočoles v ZDA

V ZDA se je zadnja leta izredno povečala prodaja dvočoles. Izkušnje so namreč pokazale, da je dvočoles zlasti pri dnevnih voznikih zaradi preobremenitve cest z avtomobil in zaradi težav pri parkiranju primernejše prevozno sredstvo. Tako bo letos ameriški trg potreboval okoli 4 milijone dvočoles. Ker pa domača proizvodnja ne doseže niti 2 milijonov, bodo ostalo količino kralji z uvozom. Kljub močni mednarodni konkurenci pri uvozu dvočoles, v katerem sodelujejo zlasti Zahodna Nemčija, Anglija, Italija, Francija, Nizozemska, Avstrija, Češkoslovska, Poljska, Madžarska in Sovjetska zveza, se je tudi subotško podjetje »Partizane« že lani, četudi z znanimi žrtvami vključilo v izvoz v ameriški trg in izvozilo v ZDA 5100 koles. Letos pa bo subotško podjetje, ki po nekoliko ugodnejših pogojih izvozilo v ZDA 16 tisoč koles. Od te količine so odpremil na ameriški trg že 12.000 koles. Razmislijo tudi o nadaljnjem povečanju tega izvoza na 35 tisoč koles, seveda ob primerljivi modernizaciji proizvodnje v subotški tovarni.

NOV HOTEL NA VRHNIKI. Ob stari vrhniški gostilni »Mantova« raste poslopje novega modernega hotela »Mantova«. V hotelu bo okoli 20 sob s 40 ležišči, restavracija in kavarna. Foto: Selhaus

NEVERKE - KOKOŠJE „VELEMESTO“

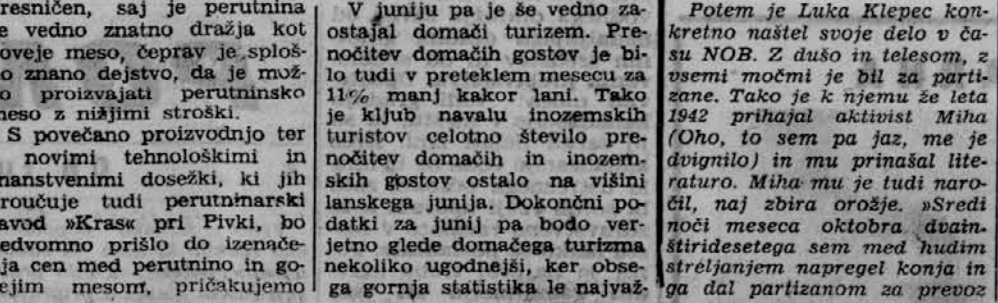
Perutninarski zavod »Kras« pri Pivki se razvija v naše največje vzrejno in selekcijsko središče

Nedaleč od Pivke opazi človek na kraškem poboku pri Neverkah bele stirehe kokošnjakove. Ko se jim približa, zasliši cikikanje in kokokanje, ki se razlega daleč nakoli. Neverke so pravzaprav kokošje »velemesto«. So, jedno naše sodobne kokošje, saj perutninarski zavod »Kras« vreja in odira material za večino farm perutninarstva širom Jugoslavije. Desetisočglava matična jata in osemdesetisočglava reprodukcijska jata nenehoma daje mlade piščence in kokosjake. Vsi se razmnožujejo v naravnih in nesnih kokosjih pasmah ter reprodukcijah material: valjina jajca, sodovne pisčance ter jajčke. V treh letih je to kokošje velemestov v Neverkah polno zavelo. Lani je zavod proizvedel nad 10 milijonov jajc (do tega polovicov valjnih), več kot pol milijona enodnevnih piščancev in 100 ton perutninskega mesa. Toda hitro naprejujoča proizvodnja perutnine na sodobnih farmah, narekuje nadaljnje razširitev in povečanje zmogljivosti perutninskega zavoda »Kras«. Ta razširitev je že v teku. Pred kratkim so zaključili gradnjo 26 kokošnjakov za 90.000 nesnic, 5 kokošnjakov za 30.000 jarkic in 2 vzrejalnice za 30.000 piščancev. Vse te objekte so zgradili v glavnem središču v Neverkah. Zaključena je tudi gradnja farme piščancev za cvrtje z Zabičah, ki bo letno vzredila 250.000 piščancev. Do konca leta bodo dokončali še gradnjo ene farme v Ravnah pri Pivki Bistrici, ki pa bo imela mnogo večjo zmogljivost: letno bo dajala na trg milijon 200 tisoč piščancev za cvrtje. V teku je graditev velikanske valilnice, v kateri bodo po načrtih zvalili vsak teden 80.000 piščancev, oziroma 4 milijone letno. Gradijo tudi lastno klavnico, z zmogljivostjo 1000 kosov perutnine na uro. Zmogljivost te klavnice bo tako velika, da se bodo v začetku zatekli h kooperaciji z drugimi farmami, kajti drugače zmogljivosti ne bi bile polno izrabljene. Zraven klavnice bodo po načrtu zgradili tudi prepotrebno hladilnico. Sedanja improvizirana mesalnica krmil že dolgo ne zadostuje več povečanim potrebam. Zato gradijo novo mesalnico, katere zmogljivost bo mnogo večja in jo začela obratovati konec letošnjega leta. V dolgoročnem programu zavoda pa je predvidena gradnja nove farme za 100.000 kokoši nesnic konzumnih jajc in farme za 400.000 jarkic, s katerimi bo zavod zalagal nove perutninarske farme v Sloveniji in drugih republikah. Odločna širitve vzrejnega in selekcijskega perutninarskega središča v Neverkah obeta nov razmah v naši celotni perutninarski proizvodnji, ki se nekaj časa ni bistveno povečevala. Končni cilj: sodobne perutninarske proizvodnje, proizvajati velike količine kakovostnega in cenene mesa za široko potrošnjo. Dosegli ta cilj še ni uresničen, saj je perutnina še vedno znatno dražja kot goveje meso, čeprav je splošno znano dejstvo, da je možno proizvajati perutninsko meso z nižjimi stroški. S povečano proizvodnjo ter z novimi tehnološkimi in znanstvenimi dosežki, ki jih proučuje tudi perutninarski zavod »Kras« pri Pivki, bo nedvomno prišlo do izenačenja cen med perutnino in govejim mesom, pričakujemo

Naval tujih turistov

Promet tujih gostov je bil v juniju za 23 % večji kakor lani

Najnovejši podatki Zveznega zavoda za statistiko o gibanju turističnega prometa v juniju, ki se nanašajo na 61 najvažnejših turističnih krajev v Jugoslaviji, nam kažejo mnogo ugodnejšo sliko, kakor so jo nudili podatki za prvih pet mesecev. Znano je, da so bili v maju za turizem zelo slabi vremenski pogoji. V tem mesecu, ko bi se morala že začeti turistična sezona, je bilo po številu prenočitev za 10% manj prometa domačih gostov in za 19% manj prometa inozemskih gostov, kakor lani v maju. Ob razmeroma majhnem obisku inozemcev so marsikje dajali že pesimistične prognoze za letošnjo sezono inozemskega turističnega prometa. V juniju pa se je položaj glede obiska inozemskih turistov docela obrnil. Število prenočitev tujih gostov se je povečalo v začetnih 61 turističnih krajih od 188.800 v maju na 505.300 v juniju. Tako je bil v preteklem mesecu promet inozemskih turistov kar za 23% večji kakor v lanskem juniju. Posebno velik obisk inozemcev so zaznamovali naši obmorski turistični kraji, izjemno Cmorogorskega Primorja, in naša alpska letovišča. V Portorožu so v preteklem mesecu imeli 25.400 prenočitev inozemcev, t. j. za 29% več kakor lani. Na Bledu je bilo za 18% več prenočitev inozemcev, v Ankaranu za 97%, v Kopru za 125%, v Piranu za 55 itd. V Dubrovniku je bil junija promet inozemskih turistov za 22% večji kakor lani, v Opatiji za 20%, v Crikvenici za 45%, v Poreču za 22%, na Rabu za 49%, v Rovinju za 60%, v Zadru za 57% itd. Od zdravilišč pa je privabila več inozemskih gostov zlasti Rogaška Slatina. V juniju pa je še vedno za ostalaj domači turizem. Prenočitev domačih gostov je bilo tudi v preteklem mesecu za 11% manj kakor lani. Tako je kljub navali inozemskih turistov celotno število prenočitev domačih in inozemskih gostov ostalo na višini lanskega junija. Dokončni podatki za junij pa bodo verjetno glede domačega turizma nekoliko ugodnejši, ker obsega gornja statistika še največ

Kokošje »velemesto« je res veliko. Samo stirehe kokošnjakov imajo površino 32.000 kvadratnih metrov. — Na sliki: Pogled na del objektov perutninarskega zavoda »Kras« pri Pivki.

Proizvodni uspehi v Rušah

Glede ferokroma je potrebna smotrna izvozno-uvozna politika

Podatki o doseženi proizvodnji domači prodaji in o izvozu tovarne dušika v Rušah v I. polletju kažejo, da je kljub vsem težavam podjetje doseglo izredne uspehe. Fizični obseg proizvodnje se je povečal v primeri z istim obdobjem preteklega leta za več kot 36 odstotkov, dosežena realizacija pa se je na domačem trgu povečala za 12 odstotkov. Obseg izvoza se je v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta povečal pri karbidu za 17 odstotkov, pri kovancu za 250 odstotkov, pri silikokromu za 884 odstotkov, edino pri ferokromu se je zmanjšal na 50,6 odstotka. Zaradi izredno velikega obsega proizvodnje in povečanja vložnih delovnih ur samo za 3,5 odstotka je izredno porasla tudi proizvodnost. V proizvodnji je bil dosegzen zlasti dober uspeh pri karbidu, mešanih gnojilih in korundu, pri katerih je podjetje doseglo najvišjo proizvodnjo od svojega obstoja. Pri tem pa so podjetje neprestano spremljale zelo velike težave pri oskrbi z reprodukcijskim materialom (kalijeva sol in pločevina iz uvoza itd.) kot tudi hud boj za povečanje plesman blaga pri izvozu. V novih tržnih pogojih je podjetje zaradi okrepjene konkurence iskalo in tudi našlo nova tržišča za karbid in dicloma tudi za ferokrom. Zlasti pomemben je bil izvoz karbida v Italijo in obdelava novih tržišč v Afriki, kakor tudi novi kontakti s kupci ferokroma v ZDA. Perspektiva za izpolnitev proizvodnega plana in plana realizacije je tudi do konca leta zelo ugodna. Pričujejo se, da bosta letos proizvodnja in prodaja rekordni. Podjetje ima že v celoti s trdnimi zaključki pokrit in visoko presežen letni izvozni plan, z izjemo ferokroma. Pri tem proizvodnju je prišlo do močne stagnacije iz objektivnih pa tudi subjektivnih razlogov. Dosedanja izvozna politika centraliziranih izvoznikov ni podjetju omogočila, da bi ustvarilo kontakte z velikimi in stalnimi poslovni-

Jegulje

Na občinskem odboru Zvezne borbe so vrgli pred mene zajeten spis. V levem kotu zgoraj je bilo napisano: »Luka Klepec, priznanje posebne delovne dobe.« — Lepo v miru preberi in povej svoje mnenje. — mi je rekli tajnik komisije za priznavanje posebne delovne dobe. — Najprej sem se lotil napisane življenjske pripombe. — Lepo v miru preberi in povej svoje mnenje. — mi je rekli tajnik komisije za priznavanje posebne delovne dobe. — Kaj praviš ti, me je dreknjal tajnik; moraj ga poznati, saj je iz tvojeje rajona, ali ne? — Odrimem spis, zarjem se skozi okno v deževni poletni dan in prisilim mogane, da mi reproducirajo dogodke in doživljanje med vojno. Je med njimi tudi Luka Klepec? Seveda je! Luka Klepec, posestnik borovne vedro sadjevca in vsaj 50 kg krompirja, pa se hiteb kruta po vrhu. Ves čas vojne sem tudi prenašal povročila. Dokaz: dve izjavi, ki jih prilagam. Prosim za priznanje dvojne posebne delovne dobe za moje sodelovanje v NOB. Luka Klepec. — Kaj praviš ti, me je dreknjal tajnik; moraj ga poznati, saj je iz tvojeje rajona, ali ne? — Odrimem spis, zarjem se skozi okno v deževni poletni dan in prisilim mogane, da mi reproducirajo dogodke in doživljanje med vojno. Je med njimi tudi Luka Klepec? Seveda je! Luka Klepec, posestnik borovne vedro sadjevca in vsaj 50 kg krompirja, pa se hiteb kruta po vrhu. Ves čas vojne sem tudi prenašal povročila. Dokaz: dve izjavi, ki jih prilagam. Prosim za priznanje dvojne posebne delovne dobe za moje sodelovanje v NOB. Luka Klepec. — Na tvojem takratnem tedenskem tisku je bilo na oboje in na oboje, da je Luka Klepec poznaj že vrsto let. Lahko potrdiva, da je ves čas NOB sodeloval s partizani in vsem v moči deloval za narodnosvobodilni boj. Zlasti je, od spomlad 1942 pa vse do osvoboditve, zbiral orožje, prenašal povročila, razširjal literaturo, dajal hrano in obleko... Naj se mi prizna posebna delovna doba za čas od spomlad 1942 do osvoboditve, za katero se je zavestno boril, in to delovno dobo v dvojnem številu... Obe izjavi sta podpisala znana aktivista, ki na nista stalno živela med vojno v rajonu, kamor je sodila Mišja vas. Je razmišljanje me je zdravnjal tajnik komisije za priznavanje posebne delovne dobe: — Na tvojem takratnem tedenskem tisku je bilo na oboje in na oboje, da je Luka Klepec poznaj že vrsto let. Lahko potrdiva, da je ves čas NOB sodeloval s partizani in vsem v moči deloval za narodnosvobodilni boj. Zlasti je, od spomlad 1942 pa vse do osvoboditve, zbiral orožje, prenašal povročila, razširjal literaturo, dajal hrano in obleko... Naj se mi prizna posebna delovna doba za čas od spomlad 1942 do osvoboditve, za katero se je zavestno boril, in to delovno dobo v dvojnem številu... Obe izjavi sta podpisala znana aktivista, ki na nista stalno živela med vojno v rajonu, kamor je sodila Mišja vas. Je razmišljanje me je zdravnjal tajnik komisije za priznavanje posebne delovne dobe: — Nič nisem odgovoril, temveč gledal tajnika kot zaboden vol, on pa je nadaljeval: — Po doseganju izjavah, ki so se nabrale pri nas, je bilu tisoč ljudi iz tvojeje nekdanje rajona zbiralo orožje in obleko za partizane, prenašalo obvestila, razpečavalo literaturo... Vsak je zaslužil vse priznanje, ki ga je mogode dati za zvesto sodelovanje... Po naključju, res čisto po naključju, spoznavam Luka Klepec kljub tako ugodnim letovam brščas ne bo mogel dojeti posebne priznanja za svoje sodelovanje v NOB. A koliko je podobnih Klepcev med tistimi tisočimi, za katere izjave prenašali obvestila in razširjali literaturo, izjave bolj ali manj znanih borcev in aktivistov. Res sem desen in presenečen nad predrznostjo Luka Klepeca in podobnih sploških jegulj. Pa tudi na tiste, ki vse napisajo in ki so marsikaj pozabili. Jaz nisem. MIHA AKTIVIST

S P O T I P O Z S S R

„Modri plamen“ pod „Črnim peskom“

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

TASKENT, julija. Srednjo Azijo, oziroma to, kar smo najvajeji imenovali s tem imenom, sestavlja pet sovjetskih republik: Uzbekistan, Turkmenistan, Tadžikistan, Kirgizija in velikanški Kazahstan. Republike zavzemajo ozemlje od Urala in Kaspijskega morja do kitajskih in mongolskih meja in od Volgograda — bivšega Stalingrada, do Afganistana.

Vse doslej je bilo to ozemlje prava geografska in gospodarska neznanka, s izjemo dveh rek, o katerih ve vsak učenček — Amur Darje in Sir Darje.

Od vseh naštetih republik je Uzbekistan najbogatejša in najnaprednejša republika Srednje Azije, če že ne največja, čeprav je polovica njenege ozemlja ena sama puščina. V Uzbekistanu je dve tretjini vseh železniških prog v Srednji Aziji. Država proizvaja več kot 80% bombaža, prav tako pa ima tudi najmočnejšo industrijo. V dolini Fergana so našli nafto, prav tako pa nenavadno hitro gradimo hidrocentrale, ki jim služijo za namakanje in za proizvodnjo električne energije.

Zahodnonemška zunanja trgovina V prvih šestih mesecih letos je bil tempo uvoza v Zvezno republiko Nemčijo mnogo večji od izvoza. V primerjavi s preteklim letom se je pozitivni saldo v zahodnonemški trgovinski izmenjavi v tujni zmanjšal za dve milijardi mark in je znašal skupno 1,6 milijarde. Po uradnih podatkih je vrednost uvoza v prvih šestih mesecih znašala 24,3 milijarde mark, izvoz pa je znašal 25,9 milijarde mark.

ČRNI PESEK

Puščava Karakum se razprostira vzdolž iranske in afganistanske meje, na širini pačinah Turkmenije, Bessudu, Karakum pomeni črni pesek. V zgodovini je puščava znana pod imenom »spokopališče karavane, saj je zaustavljala celo Džingiskana.

Strašnejša od Sahare se razprostira na jugu Azije kot velik razržen krožnik. Samo zgodaj spomladi, ko sonce stopi sneg in pada nekaj dežja, zacvetijo puščavi tulpin in požene rumeča, modra in oranžna trava. Toda celo takrat ostane »Tadžik,« del puščave Karakum, posevem brez življenja.

Tako je bilo že stoletja: sonce, pesek, veter, vse dokler ni posegla vmes voda. Po starem pregovoru — kum bar, su bar (kjer je pesek, je tudi voda), je začela sovjetska oblast uresničevati velikanški načrt: tri reke, in sicer Amur Darjo, Murgab in Tedžen naj bi povežali v enotno namakalno omrežje. Pred kratkim so končali s deli na ključnih objektih tega sistema. Srednja Azija je dobila več kot 200.000 ha plodne zemlje, v puščini pa vse leto cveto tulipani, svedča poleg bombaža in drugih kultur.

MODRI PLAMEN

V Karakum so začeli prihajati ljudje. Najprej so prišli geologi in raziskovalci. Našli so bogata nahajališča nafte in zemeljskega plina.

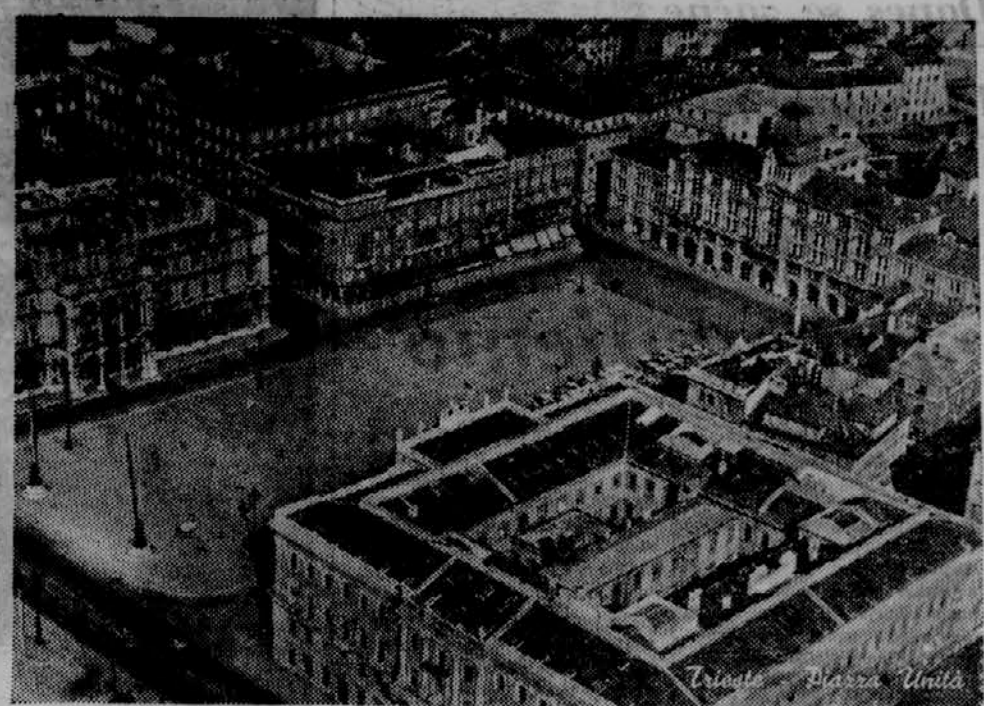
Karakum skriva v sebi 500 milijard kubikov naravnega plina. To bogastvo so že začeli pospešeno izkoriščati. Najcenejši in najbolj kalorično gorivo greje in osvetljuje mesta Buhar, Taskent, Ašhabat in še celo vrsto drugih. Kmalu bodo do Urala napeljali velikanške plovilne. Potem bo zemeljski plin služil tudi metalurgiji.

Tako je puščava Karakum počasi spreminila svojo podobo. V kraju, ki je nekoč nosilo značilno ime »Bara-Kelmese«, kar pomeni »še greš — se ne boš več vrnil«, so zdaj npr. zgradili celo naselje vrtačev plina. Iz Karakuma potujejo v vse smeri karavane buldožerjev, traktorjev in raznih drugih strojev, ki s hitrostjo 3 km na uro polagajo plovilne. Kmalu nato steče po teh plovilnih plin na daljno pot — v toplino, električne centrale, kopalnice, kuhinje itd.

V puščavi je vse več zaselkov in majhnih mest. Ime Karakum izgublja počasi svoj zgodovinski pomen in puščava črna peska se spreminja v deželo »modrega plamena«.

Zunaj je gosta, barjunsata, srednjeazijska noč. Ljudje pijejo črni ali zeleni čaj, podobno kot so ga pili že stoletja pod istimi »drevesnimi krošnjami in enakim temnomodrim nebom. Toda skozi okno vidim, da kuhajo dekleta čaj na — modrem plamenu...

Zarko Božič

TRST, TRG UNITA. Na tem trgu stoje poslopja, v katerih so sedeži upravnih oblasti mesta in pokrajine. Trst bo prestolnica novavtonomne dežele.

NOVA AVTONOMNA DEŽELA FURLANIJA — JULIJSKA KRAJINA

Korak k večji demokratizaciji

Zakonski predlog o ustanovitvi avtonome dežele s posebnim statutom Furlanija-Juljska krajina, ki ga je v torko poznno zvečer s 340 glasovi proti 59 sprejela italijanska poslanska skupščina, sodi med pomembne zmage programa sredinsko-leva vlade ob koncu prvega polletja njenege delovanja.

Enomesečna razprava v skupščini ter živahna politična dejavnost vseh strank pred in med sta pokazali, po eni strani, kako najni sta decentralizacija in demokratizacija državne uprave ter sprejem nekaterih gospodarskih ukrepov, za kar so se zavzele vse napredne sile, po drugi strani pa razkrili tudi precej nejasnosti o tem, kakšna najbosta osnovna vsebina in bistvo takšne decentralizacije in demokratizacije ter kako naj bodo v teh okvirih čim neposrednejše in konkretno zagotovljene pravice slovenske manjšine v Italiji.

Polzkusi obstrukcije desnih liberalcev, neofašistov in monarhistov v zavlačevanju parlamentarne razprave tako med splošno debato v poslanski zbornici od 25. do 29. junija kot med razpravo o posameznih členih od 3. do 20. junija, so doživeli neuspeh. Z večino glasov so bili preglasovani njihovi razbijski predlogi. Z enotnim nastopom vseh ostalih strank je bila onemogočena taktika dolgovernih govoren in številnih pravnikov, tako da je morala desnica na sestanku vseh parlamentarnih skupin končno privoliti na zaključno razpravo in na glasovanje. Ko bo besedilo posebnega statuta potrdil še senat, kar verjetno ne bo predpoletnimi počitnicami, ki se začne 15. avgusta, bodo o ustanovitvi samoupravne dežele še enkrat skupno razpravljali.

V splošni parlamentarni razpravi so številni ugledni poslanci iz vrst KPI, PSI in tudi Krščanske demokracije opozorili na medostno besedilo posebnega statuta, ki Slovenecem po imenu sploh ne omejuje, ker se zavzeli za določnejše formulacije demokratičnih pravic narodne manjšine. Takšnih opozoril in predlogov je bilo med razpravo o posameznih členih še več, vedno brez napadov in šovinističnih ter celo protijugoslovanskih gesel in pripomb skrajne desnice.

S parlamentarno večino potrjeno besedilo posebnega statuta, ki je razdeljeno v pet poglavij — prvo govori o ustanovitvi avtonomne dežele s posebnim statutom ter o njenih osnovnih obveznostih in pravicah, drugo o avtonomni zakonodaji, tretje o samoupravnih organih oblasti, četrto o gospodarskih in finančnih osnovah njenege delovanja ter peto o zaključnih in prehodnih odredbah —, omejuje pravice narodnostne manjšine samo v tretjem členu in še to dokaj na kratko.

Tretji člen posebnega statuta sedaj shajališče študentskih politkantov, ki so kovali zaroto proti sedanjim oblastem... Poslopje unije je dobilo značaj tuje veleposlanstva, z eksteritorialnimi pravicami, je dejal vladni predstavnik, saj niso smeli vanj niti vladi niso ubesnečili. Te dni so študentje oblegali rangunsko pošto, da bi jim hitreje sporočili svojim domačim, da so še živi in zdravi. Moma Blagojević

strank in parlamentarni komisiji za ustavno vprašanja spomenico, v kateri se določi določene zavzemajo za pravice, ki na bi jih status nove avtonomne dežele zagotovil slovenski manjšini na Tržaškem, Goriškem in v Benečiji. V parlamentu sprejeto besedilo posebnega statuta takšnih podrobnih zagotovil ne vsebuje. Znano je, da zakoni in statuti še ne rešujejo vseh vprašanj in njihovega bistva, ampak je to v veliki meri odvisno od vsakdanjega organov, ki jih izpolnjujejo Zato vlada upanje izjavo ministra Medicija, ki je v parlamentarni razpravi dej-

jal, da sprejema vlada obveznost, da bo ščitila vse pravice slovenske manjšine v Trstu in Gorič. Pomembna je tudi izjava poslanca De Pascalis, organizacijskega tajnika PSI (torej stranke, ki ima vpliv na politiko sredinsko leve vlade), ko je prejšnji teden v razgovorih s predstavniiki Mladinske iniciative v Rimu o deželi med drugim dejal, da je posebnim statutom glede manjšinskih pravic pomanjkljiv, da pa se v parlamentarnih krožih razpravljajo o morebitni pripravi posebnega zakona za zaščito narodnih manjšin. TONE POLJŠAK

VALUTNA REFORMA V REPUBLIKI MALI

Zelena luč za afriško plačilno unijo

POSEBEN TANJUGOV DOPIS

AKRA, julija. Republika Mali ne pripada več monetarni uniji Zahodne Afrike. Uvedla je lastno nacionalno denarno enoto. V začetku julija je novi malijski frank nadomestil starega, kolonialnega. V Bamaku so osnovali nacionalno banko, ki edina lahko izdaja malijski denar in nadzira dejavnost vseh drugih bank v državi. Samo narodna banka bo vnajprej odkupovala in prodajala zlato in tuje valute. Izvoz ali uvoz novega malijskega denarja je prepovedan. Toda Mali želi ostati v coni francoskega franka.

Zahodnoafriška monetarna unija, ki so jo osnovali leta 1960 s centralno banko za Zahodno Afriko kot emisijsko banko za vse zahodnoafriške države, v katerih govore francosko, je bila v mnehni krizi. Istop Gvineje marca 1960 je unijo je resno prizadel položaj monetarne unije. Drugi udarec je monetarna unija doživela z razpadom federacije Mali. Medtem ko je Senegalja takrat izjavila, da bo spoštovala ekonomske in finančne sporazume s Francijo, je republika Mali sklenila razveljaviti stare sporazume. Prav tako je uvedla restrikcije na trgovinsko menjavo z ostalimi državami monetarne unije. Zaradi teh ukrepov je monetarna unija izgubila svojo bistveno bistvenost — pomen — prenehala je svobodno kroženje blaga in denarja med državami članicami.

Ko so vse bivše francoske kolonije dosegle svojo neodvisnost, je postala pereča nova reforma zahodnoafriške monetarne unije. Vseh sedem članic te unije (Senegaljska obala, Gornja Volta, Mali, Nigerija, Dabomej, Senegalija, Mavretanija) se je lani sporazumelo, da bodo od Francije zahtevale zagotovila za emisijsko banko, ki bo nadomestila francosko centralno banko za Zahodno Afriko postati emisijski zavod za novi frank, ki si ne bo več imenoval frank »francosko-afriške skupnosti, marveč frank »afriške finančne skupnosti«, s razmerjem 1:2 do starega metropolitanskega franka.

Ze takrat so malijski predstavniki zastopali stališče, da je treba reformo izvesti tako, da izdajanja novega denarja ne bi več nadzirali Pariz, marveč afriške države. Malijska republika je vztrajala na tem, da je treba Francijo poimenovali kot tujo državo. Tej zahtevi so nasprotovale Senegalja, Senegaljska obala in seveda Francija.

Letos maja so se predstavniki Francije in sedmih zahodnoafriških držav, vključno Mali, dokončno sporazumeli, reorganizirati zahodnoafriške monetarne unije, kot jo določa predlog iz leta 1961. Emisijsko banko monetarne področja bi po tem sporazumu vodil odbor, sestavljen iz dveh predstavnikov vsake afriške države in sedmih članov, ki bi jih imenovala francoska vlada. Prav tako so se dogovorili, da bo nova emisijska banka začela s delom prihodnjega novembra.

Toda malijska republika je zdaj razveljavila majske sporazume. Ob tej priložnosti je predsednik Modibo Keita izjavil, da so bili ti sporazumi sredi kompromisa. In zatore brez trdne podlage. Mali bi po teh sporazumih ostal preveč odvisen od Francije, ker politična oblast brez suverene pravice do izdajanja nacionalnega denarja ne bi bila popolna. V reformirani zahodnoafriški monetarni uniji in njeni emisijski banki ima po mnenju predsednika Keite oblast v rokah Pariz.

Kaj pričakujejo v Maliju od uvedbe nacionalne denarne enote? Malijske oblasti prevzemajo popolno nadzorstvo nad zunanjo trgovino. To praktično pomeni, da plačilna

bilanca ne bo več odvisna od tujih čimteljev (doslej je bilo 80% uvoza iz francoskih virov) in da bo malijska vlada odsej usmerjala strukturo uvoza oziroma strukturo blaga za široko potrošnjo in opreme za modernizacijo kmetijstva in industrializacije.

Malijska vlada ima zdaj proste roke pri namenski delitvi finančnih sredstev za proračunsko in investicijsko potrošnjo ter rezerve. Prav tako lahko nadzira odziv in priliv denarnih sredstev, zlasti pa izvoz tujih družb. Tako bo lahko kreditno politiko uskladila s potrebami gospodarskega razvoja. Vse te zadeve so bile do sedaj v pristojnosti tuji instituciji.

Monetarna reforma omogoča malijski republiki, da enačeno sklepa trgovinske in finančne (kreditne) aranžmaje z drugimi državami in tudi s Francijo.

Uvedba malijskega nacionalnega franka se dokaj razlikuje od gvinejske reforme iz leta 1960. Ko je predsednik Modibo Keita o spremembi izvesti generala de Gaulle, je obvezno poudaril, da je poteza ne bi smeli razlagati kot kljubovalno ali sovražno gesto proti komurkoli.

Medtem ko je Gvineja izstopila iz cone franka, želi malijska republika ostati njen član; vendar predlaga, naj bi z ostalimi članicami frankovske cone najprej podpisala bilateralne sporazume. Ze tretič, da bodo reformi je odpovala iz Bamaka v Pariz reprezentativna vladna delegacija, da bi skupaj s francosko vlado preučila modalitete novega sodelovanja v okviru cone franka.

Za zdaj je še težko predvideti, kakšne reperkusije bo malijski korak izrazil predvsem v zahodnoafriških državah, kjer govore francosko.

Na posebni seji senegalске vlade so poohiteli z odločitvijo, da bodo spoštovali majske sporazume o zahodnoafriški monetarni coni. Togo ni sklenil teh sporazumov, zaradi česar prevladuje mnenje, da pripravljata lastno denarno enoto.

Pred podobno odločitvijo je po izstopu iz zahodnoafriškega valutnega odbora tudi Gana. Zahodnoafriški valutni odbor je bil emisijski zavod za bor bih bivših britanskih ozemelj.

V novih razmerah imajo predelani model kolonialnih ostankov kaj kratko življenje. Neodvisne države nimajo druge izbire, kot da se ravnanje po Gvineji, Maliju, Tuniziji, Maroku in v bližnji prihodnosti tudi po Gani. Na tej poti je v vsakim dnem manj ovir; zelena luč odpira pot k afriški plačilni uniji. FRANCE DRENOVEC

TURKMENCI, PREBIVALCI PODROČJA OKROG REKE AMUR DARJE. Spadajo v jezikovno področje Turkov. Moški ima na glavi čugurmo, kučmo iz krzna karakulске ovce.

DOGODKI V BURMI

Cvet za cvet, kopje za kopje

POSEBEN TANJUGOV DOPIS

RANGUN julija. — Neprijeten dogodek je užalostil burmansko prestolnico. V spopadu s polico je v vojsko je bilo ubitih 15 študentov, 41 pa ranjenih. Univerzi v Rangunu in Mandaleju sta zaprti za nedoločen čas.

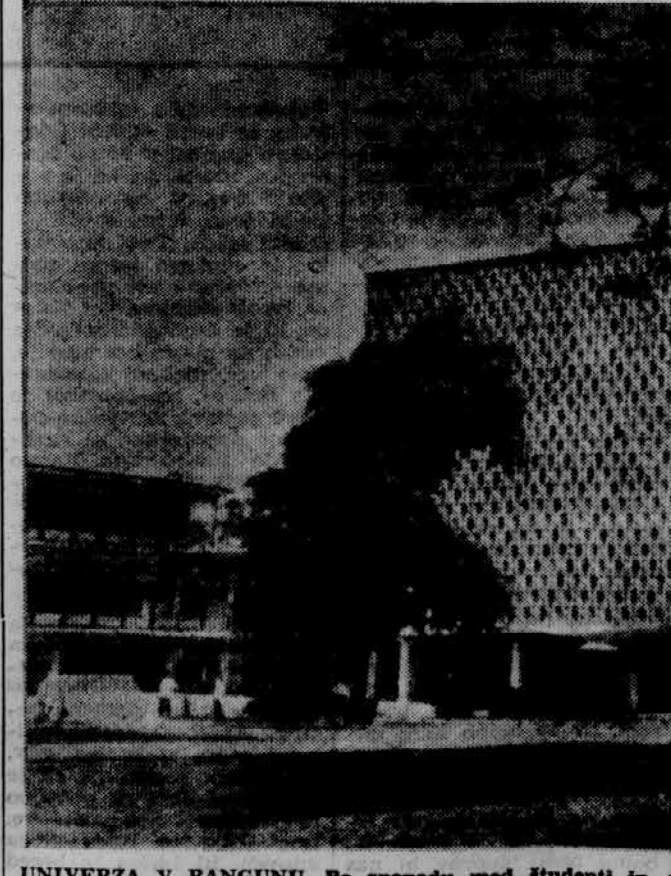
Štirindvajset ur po tem prelivanju krvi je predsednik revolucionarnega sveta Burme general Ne Vin po radiu govoril narodu: »Opozarjam, da bom odločno reagiral na vsak poskus oviranja našega dela pri vzpostavljanju discipline v državi.« Ko je obžaloval nesrečno epizodo, je Ne Vin podkreplil svoja izvajanja z geslom: cvet za cvet, kopje za kopje.

Do spopada s študenti je prišlo po besedah Ne Vina ne le zaradi študentskih interesov, marveč tudi zaradi ninteresov nekaterih političnih organizacij. Ne Vin je zagrozil, da bodo v prihodnje na nasilje odgovorili z nasiljem, ker druge izbire ni.

Pred takšno alternativno so se znašle tudi prejšnje burmanske vlade, začeni s tisto iz leta 1948, ko se je začela veriga različnih uporov v katerih sodeluje med drugim tudi precej pripadnikov KP Burme. Upori v Burmi še tlijo in nikjer ni videti njihovega konca. Oster spopad s študenti zagovorno priča o dokaj zapletenem položaju.

Uvod v prelivanje krvi na ulicah burmanske prestolnice so bile študentske demonstracije proti novim pravilom, ki veljajo v njihovih domovih. Po teh predpisih je študentom med drugim prepovedano, da zapuste ponoči svoja bivališča. Študentje so zagrozili, da bodo obrabljali s univerzitetnimi oblastmi in zahtevali novega rektorja. Takrat je

druga sredstva, da bi napravili red, je bilo vojski ukazano, naj strelja. Drugi dan je vojska s eksplozivom porušila poslopje študentske unije, odkoder so vodili vse študentske akcije. Prav tako so blokirali univerzo in študentske domove. Uradni vladni predstavnik je izjavil, da je poslopje študentske unije služilo nekakaj za sestanke študentskih voditeljev, ki so sodelovali v osvobodilnem boju, da pa je postalo sedaj shajališče študentskih politkantov, ki so kovali zaroto proti sedanjim oblastem... Poslopje unije je dobilo značaj tuje veleposlanstva, z eksteritorialnimi pravicami, je dejal vladni predstavnik, saj niso smeli vanj niti vladi niso ubesnečili. Te dni so študentje oblegali rangunsko pošto, da bi jim hitreje sporočili svojim domačim, da so še živi in zdravi. Moma Blagojević

UNIVERZA V RANGUNU. Po spopadu med študenti in policijo so oblasti univerzo zaprle, poslopje študentske unije pa so zaprli v zrak.

Velika Britanija za Japonsko in ladjedelništvu Japonska je prevzela od Velike Britanije vodstvo v ladjedelništvu. Po podatkih britanskega Lloydja je v trimesečnem obdobju do 30. junija Japonska sodelovala s 16,2% v svetovni proizvodnji ladij po tonaži. Velika Britanija pa je imela v tem obdobju doslej najmanjši delež, in sicer 14,1%. Od skupno 9,186 milijonov bruto registriranih svetovne proizvodnje ladij odpadla na Japonsko en milijon 490.877 ton, na Veliko Britanijo en milijon 292.146, na Zahodno Nemčijo 936.484 in na Švedsko 773.248 ton.

Povečan izvoz na Madžarskem Kakor poroča madžarski tisk, se je izvoz industrijskih proizvodov v prvih šestih mesecih letos povečal za 15% v primerjavi s istim obdobjem lani. Izvoz teh proizvodov v kapitalistične dežele pa se je povečal za 10%.

Načrt za gradnjo avtomobilске tovarne v Tanganjiki V glavnem mestu Tanganjike Dar es Salamu bodo zgradili tovarno avtomobilov po licenci britanske firme »Land-Rover«. To bo prva tovarna avtomobilov v vzhodni Afriki. V začetku bo tovarna izdelovala 400 avtomobilov letno. Iz domačih surovin bodo najprej izdelovali samo gume, kasneje pa tudi nekatera druge dele. — Avtomobili »Land-Rover« so visoko sposobna terenska vozila, zelo podobna jeepu.

Socialistična vlada Seketchiwe-na je popustila Socialistična vlada kanadske pokrajine Seketchiwe-na je popustila zdravnikom, ki so 23 dni stavkali proti zakonu o obvezni zdravstveni službi pod nadzorstvom državnih organov. Vlada je privolila, da bo sklicala zakonodajno skupščino, ki naj bi sprejela amandma, s katerim bi bila odobrena še nadalje privatna praksa in delo privatne agencije za socialno zavarovanje. Tako je vlada sprejela poglavito zahtevo devet sto zdravnikov, ki so od prvega julija stavkali. Vlada se je pred tem posvetovala z demokratično stranko in z združenjo federacijo zdravnikov Commonwealtha, ki ji je predlagala omenjene koncesije.

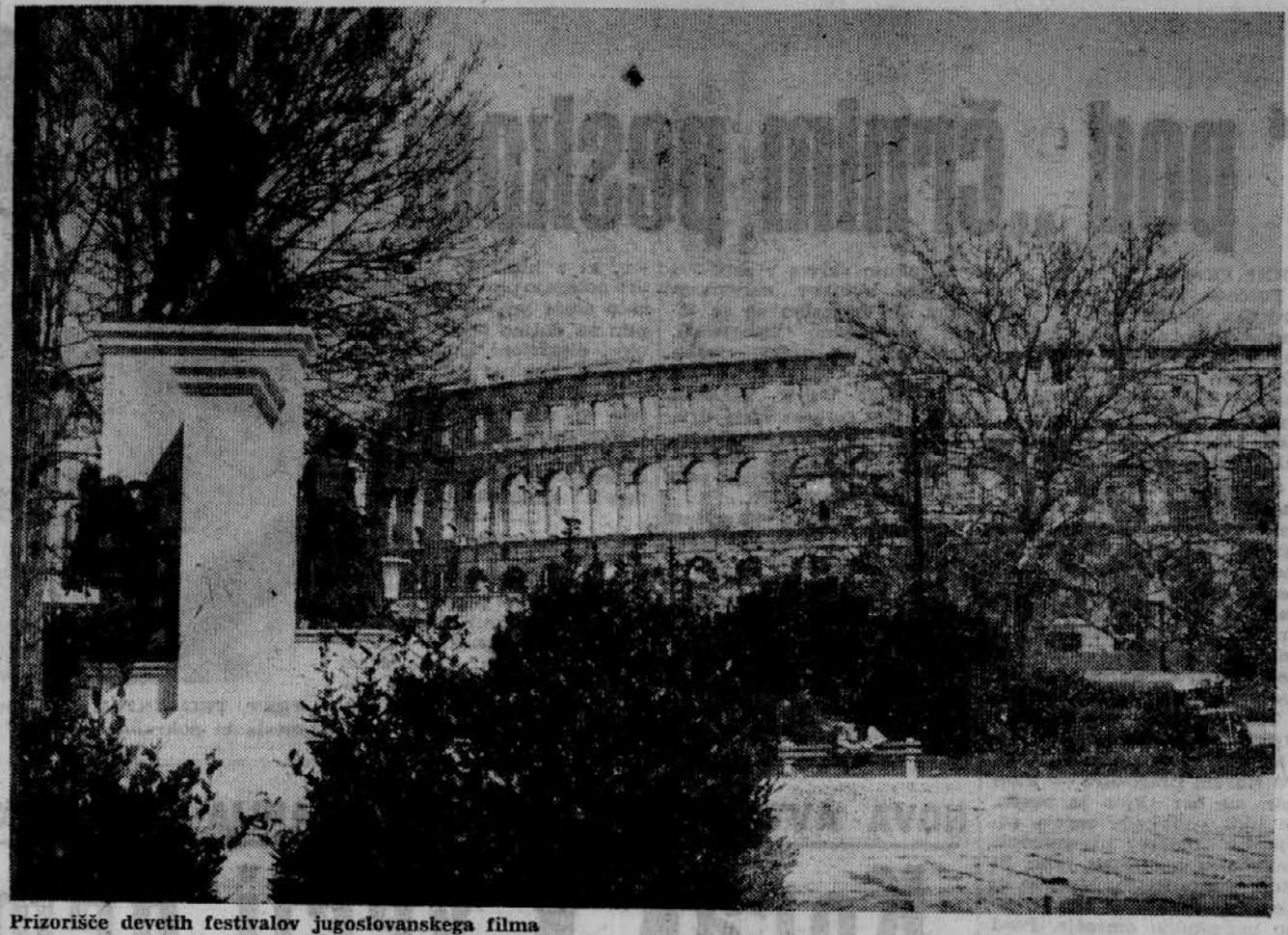
Danes se začne

IX. puljski festival

Kaj lahko pričakujemo

Selekcijska komisija je izbrala dvanajst filmov. Določeno je programsko zaporedje, kar pomeni, da bo prvi zagotovilo na sporedu film »Saša« (naslavljen na »Avala-film« in v režiji Radenka Ostojeća).

»Sproščujoča« filmskih del, ki so poglajala do tega, da bomo letošnjo jesen sprejeli pravila in pravilnik, ki bodo uzakonjali demokratične odnose v ustanovi, opredeljevali odnos med družbo in gledališčem, določali razdeljevanje dohodkov in delitev osebnih dohodkov kot nagradevanje dela ter seveda pristojnosti in odgovornosti. Tako bo prihodnja sezona preizkusna doba.

Prizorišče devetih festivalov jugoslovenskih filmov

Novi odnosi v gledališčih

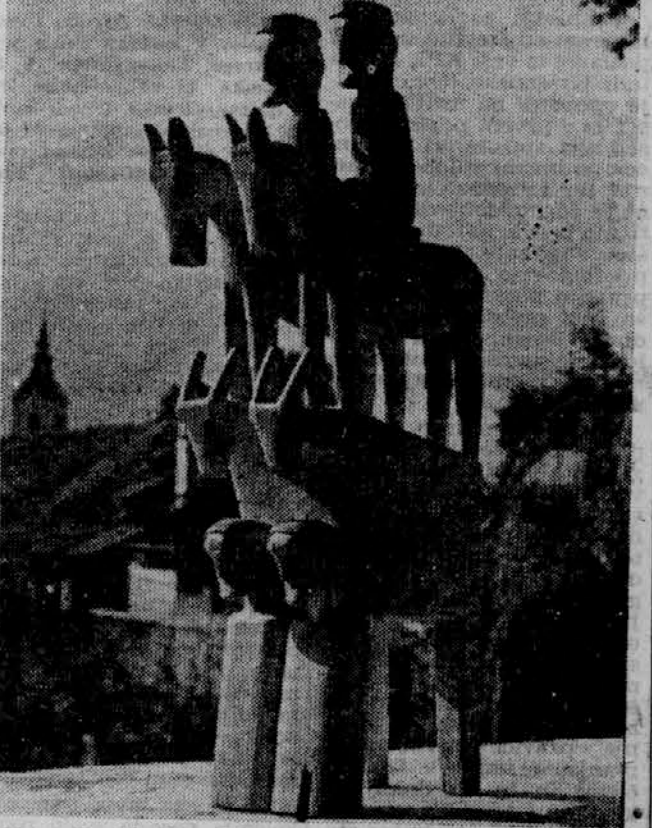
Pogovor z Mico Černigoj o ljubljanskem Mestnem gledališču

O načelnih stališčih in konkretnih sadovih in prizadevanjih za uveljavitev novih odnosov v ljubljanskem Mestnem gledališču smo se pogovarjali s predsednico gledališkega sveta Mico Černigoj. Iz razgovora posnemamo:

Dolgotrajne razprave so nas pripeljale do tega, da bomo letošnjo jesen sprejeli pravila in pravilnik, ki bodo uzakonjali demokratične odnose v ustanovi, opredeljevali odnos med družbo in gledališčem, določali razdeljevanje dohodkov in delitev osebnih dohodkov kot nagradevanje dela ter seveda pristojnosti in odgovornosti. Tako bo prihodnja sezona preizkusna doba.

Kot dolgoletna predsednica gledališkega sveta sem zelo od blizu videla, kako hudo je utesnjeval gledališke ustanove administrativni sistem, in lahko rečem, da smo v ljubljanskem Mestnem gledališču začeli že pred tremi leti, torej vsekakor med prvimi vneto razmišljati o novih poteh. Z nezmanjšano prizadevnostjo smo razpravljali vse doslej. Ako je minilo tako mnogo časa, je to samo dokaz, kako zapleteno je najti smotrne okvire novega upravljanja ter pravična in pametna merila za nagradevanje umetniškega dela v gledališču.

Umetniško vodenje gledališča, odgovornosti in pristojnosti ter razdeljevanje in nagradevanje dela je nerazdeljiv sklop, v katerem pa je vendarle nagradevanje najbolj občutljivo. Vsa o gledališču naj ima umetniška hotenja, ki jim daje podobno osrednja umetniška osebnost. Ni nujno, da je ta osebnost ravno direktor, čeprav je najboljša, da je. Ako ni, bošta direktor in umetniški vodja pač morala najti enoten pogled na poslanstvo in program gledališča. Umetniški vodja mora pridobiti za program tako kolektiv kot ustanovitelja.

Petar Smaić: Piramida — Z razstave jugoslovenskih naivnih umetnikov v Kostanjevici. Avtor je iz vasi Ernestinovo v Dalmatinski Zagori. Foto: J. M.

Ob razdeljevanju dela, se pravi ob delitvi vlog, imajo besedo režiserji, umetniški vodja, umetniški svet, zadnji pa upravni odbor, to pot v vlogi kontrolnega organa kolektiva. Člani kolektiva imajo pravico in dolžnost, da skrbijo za ekonomično porabo časa, materiala in denarja, v umetniških zadevah pa imata odločujočo besedo režiser posamezne predstave in umetniški vodja. Pri tem nikakor ne gre za kakršnokoli podcenjevanje kolektiva, marveč gre izrecno samo za delitev dela po strokovnosti.

Pod črto

„Knjige, moje prijateljice“

V »Delu« je dne 20. 7. tega leta izšel članek Petra Slonikera »Knjige, moje prijateljice«. Avtor očita slovenskim založbam, da izdajajo premalo knjig, ki bi bile namenjene širokemu krogu bralcev; kar pa izdajo, da je predrago in mnogo dražje kot na srbskohrvatskem in svetovnem trgu. Razmišlja in sklepa dobesedno takole:

»Naslednje pa mu lahko pričakujemo, da bo na Slovenskem ceneje kot drugod. Tisk na jugu države je ugotovil, da smo izdali ob pritiku podlitve Nobelove nagrade najcenejšega Andrića v državi. Most na Drini je stal 680 dinarjev. »Travniska kronika« pa 780 dinarjev. Tečaj nas je nekdo napadel v »Delu«, da smo z žepno izdajo razvednotili Andrića. To je sprejemamo, samo da bi bila konkretna in da bi temeljila na analizi vseh čimite- ljev. Kritika s Slonikerjeve strani je v pomoč založbam proti pritisku, ki ga vrše na nekatere avtorji in krogi z deli, ki niso za nas fundamen- talnega pomena in vzbujajo minimalni interes pri bralcih.

»Naslednje pa mu lahko pričakujemo, da bo na Slovenskem ceneje kot drugod. Tisk na jugu države je ugotovil, da smo izdali ob pritiku podlitve Nobelove nagrade najcenejšega Andrića v državi. Most na Drini je stal 680 dinarjev. »Travniska kronika« pa 780 dinarjev. Tečaj nas je nekdo napadel v »Delu«, da smo z žepno izdajo razvednotili Andrića. To je sprejemamo, samo da bi bila konkretna in da bi temeljila na analizi vseh čimite- ljev. Kritika s Slonikerjeve strani je v pomoč založbam proti pritisku, ki ga vrše na nekatere avtorji in krogi z deli, ki niso za nas fundamen- talnega pomena in vzbujajo minimalni interes pri bralcih.

Slovar je v tisku

Zadnji petek, 20. julija 1962, je izšel pod to črto nekdo interesent — to pot iz Beograda — svojo nestrpnost v pričakovanju slovensko-srbskohrvatskega slovarja. Nestrpnost je umilna in upravičena — avtorji in založniki jo občutimo se bolj kot občinstvo. (Domevam vsaj, da piše s besedo vmeduniverzitetni odbor misli nas: profesorja R. Aleksića in V. Latkovića s Filološke fakultete v Beogradu, ter podpisane. To sicer ni nikakršen meduniverzitetni odbor, temveč kolektiv nekaterih univerzitetnih profesorjev, ki že dolga leta pripravljamo večji slovensko-srbskohrvatski priročni slovar — o. 1200 strani — ki bo izšel pri beograjski založbi »Prosveta«.)

»Oglejmo si se drug primer: ena izmed knjig Zana Greja (Western Union) stane v izdaji DZS 910 dinarjev, srbskohrvatska izdaja založbe Otokar Keršovani Reka pa 450 dinarjev. Bengamova izdaja v angleščini, zopet računano v dinarje, je 257 dinarjev. Vsak komentar je, mi- slim, odveč.

»Nestrpnost interesentov in tudi beograjske pisca omejenega dopisa pa je svednja prav tako naravna. Ljubno nam je, da vsaj v tem trenutku njegovo zaskrbljenost lahko potolajimo: naš slovar, katerega skopis je v celoti že zdavnaj v tiskarni, je dotiskan do črke S (»sključeno«), postavljen pa do črke V. Isel bo še v letu 1962.

Dr. Stanko Škerlj

DUBROVNIK: velik uspeh »Romea in Julija« — Prvi nastop ansambla »Old Vice« v Dubrovniku je imel sicer enoednevno zamudo (iz Češkoslovaške, kjer je ansambel nastopal pred prihodom v Jugoslavijo, niso pravčasno prišli speli kostumi), doživel je izredno lep uspeh. Shakespearova tragedija »Romeo in Julija« je dobila po oceni gledaliških strokovnjakov izredno ustrezno okolje na letnem odru v trdnjavi Lovrenac. Zagrebški režiser Vlado Habunek je izjavil, da je dobila tu tragedija večje dimenzije kot na katerikoli prizorišču. Direktor Poletnih iger Josip Depoljo pa je poudaril, da je ansambel z eno samo vajo s presenetljivo lahkoto izrazil vse elementarne prednosti monumentalnega scenskega okvira.

BANJA LUKA: premiera Bulajičeva »Kozare« — Sinoči je bila v letnem kinematografu »Kastela« v Banji Luki prva javna predstava novega domačega igranega filma s tematiko iz NOB, »Kozare« režiserja Veljka Bulajiča. Premiere so se udeležili nekateri člani filmske ekipe. Poleg tega je bila v Banji Luki še posebna predstava »Kozare« za pripadnike JLA, ki so kot statisti sodelovali v tem filmu.

SARAJEVO: manj tujih izvajalcev na folklornem festivalu — Včeraj se je slovesno začel II. festival ljudskih plesov in pesmi v Sarajevu. Delegacijo festivalnega odbora je sprejel pokrovitelj prireditve, predsednik Ljudske skupščine BiH Djuro Pucar. Za festival je veliko zanimanja, vendar so naleleti organizatorji na nepričakovane težave. Svoje sodelovanje na festivalu najbrž ne bo morala nastopiti skupina, zaradi neugodnega termina odredi tudi skupina italijanskih folkloristov.

ZAGREB: prevod Grünovega »Procesa« v Jeruzalemu — Zadnje delo pokojnega Herberta Grina, zapisi o Eichmannovem procesu, so sedaj izšli v hrvaškem prevodu. Knjigo je za naslovom »Proces« v Jeruzalemu izdala zagrebška založba »Naprijed«.

IRIG: 120-letnica prve srbske čitalnice — V Trigu so se začeli pripravljati na proslavo 120-letnice prve srbske čitalnice, ki je bila v tem kraju. Irška čitalnica je več desetletij pomnila kulturni in politični center tamkajšnje prebivalstva. Delovala je od leta 1914.

Terminološko vprašanje iz načrta nove ustave

Od državljanina do občana

Jeseni bo objavljen načrt nove republiške ustave Slovenije in načrt avstrijskega besedišča. Obe ustavi in dolžnosti in v različnih razmerjih. Besedišče ustave za zato označuje sličnost s takimi odnosi: sličnost je, kadar gre za označeno delo, da prebiva v državi; človek je, ko se imenuje ti- stič, ki je nosilec temeljnih človeških pravic; delovni človek je človek v aktivnem odnosu do drugega ustvarjanja; delovni je konkretno ustvarjalec dobrin.

Pa še dva pojma uporabljata ustava v srbskohrvatskem besedišču, namreč »državljanina« in »gradjanina«. »Državljanin« je po slovenski »državljan«, to je označba za osebo glede na njen pravni odnos do države. Državljan ima državljansko, politično volilno pravico, dolžnost obrambe domovine in služiti vojsko, pravico do varstva s strani države v tujini itd. »Gradjanin« pa pomeni človeka, ki je član družbe in v družbenopolitičnih odnosih do družbe; »gradjanin« je pojmovno širši od »državljanina« in vsebinsko drugačen. Navadno bo »državljanin« jugoslovske tujni njeni »gradjanin«, ni pa to nujno. Ne glede na to pa hočemo označiti človeka z »gradjaninom« v drugem pomenu, kakor pa z »državljaninom«. Če bi našega človeka namesto z besedo »državljanin« tam, kjer ga pravilno tako označujemo, označili z besedo »državljanin«, bi to v vsakem primeru bilo preozko in marsikaj nepravilno. Ravno zato pa srbskohrvatsko besedišče sodbno bdi nad tem, kdaj rabi besedo »gradjanin« in kdaj »državljanin«; lahko rečemo, da se slednje besede poslužuje zelo redkokdaj, res samo takrat, ko hoče označiti človeka kot nosilca pravnih odnosov z državo.

nesreče! Vendar pa ne smemo pozabiti, da gre za temeljno listino Jugoslavije oziroma Slovenije, v kateri mora biti vsaka veljica na pravem mestu, in da ne moremo še nadalje trpeti tolikih nepreciznosti, kakor obstaja med besedo »gradjanin« in njenim slovenskim prevodom »državljanin«. Če bi ustavo LR Slovenije prevajali v tuji jezik, bi tuja osupnila, ki bi videla, kako je vse izključno vezano na državljanin.

»Srbkohrvatski »gradjanin« izvira iz besed »grad« (mesto) in pomeni prvotno prebivalca mesta, pa se je pozneje razširil na označbo političnega člana družbe v državi sploh. Tudi mi imamo iz enakega izvora pojma »meščan« kot prebivalca mesta oziroma kot tistega, ki je držbeno-politično vezan na mesto kot naselje. Čelo več, meščan (meščan) sika državo, meščanstvo je dobil prizovok ideološko-politične opredelitve za razliko od proletariata. Ravno to pa nas ovira, da bi mogli v socialistični ustavi govoriti o meščanu in meščanstvu, ki pomeni razred buržoazije. Temu pojmu se moramo zato izogniti.

NA POVRATNEM PLAVALNEM DVOBOJU V ZAGREBU

Nov rekord Trtnikove

Ekipa Ljubljane je izgubila z zagrebško Mladostjo - 15128 : 16156

Preteklo sredo je PK Ljubljana gostovala v Zagrebu, kjer je v povratnem srečanju...

tokrat niso pokazali nič posebnega. Sicer odlični tekmovalci - Maričičeva, Kerkerjeva, Jeger in Tomič...

ZENSKES - 400 m prosto: 1. Zerzi (M) 5:47,3. 2. Hodnik (Lj) 5:54,3...

Vo srečanje med slovenskima zastopnikoma v zvezni plavalni in drugi zvezni plavalni ligi...

Ne glede na poraz pa smo z rezultati kljub temu lahko zadovoljni, saj tekmovalci plavalni čedalje boljje...

MOSKI - 400 m prosto: 1. Jeger (M) 5:57,9. 2. Cieković (M) 5:57,4. 3. Zavnik (Lj) 5:18,9...

PLAVALCI TRIGLAVA IN LJUBLJANE MED SEBOJ. Jutri, v soboto, bo ob 13.30 v kopalski Kolezija letonje pr...

PO DOMAČIH KRAJIH

Rojko 441 cm s palico. Med pripravami atletov Ljubljane za bližnje II. kolo zvezne atletske lige...

na 200 m (z vetrom v prsi). Najpomembnejši rezultati: 100 m - Hočevar 11,3. Trajtar 11,6...

Košarkarski turnir v Kamniku. Kamnik - V počastitev obinskega praznika je obinska zveza za telesno vzgojo v Kamniku...

DRŽAVNO SAHOVSKO PRVENSTVO ZA ZENSKES

VSA ELITA NA JESENICAH

JESENICE, 26. julija. - Sestnajst najboljših jugoslovanskih šahistov so nastopili na XVII. ženskem državnem sahovskem prvenstvu od 1. do 29. avgusta...

kolu mednarodnega turnirja so se vse partije končale z remiji: Stein - Udovčić, Reich - Drimmer, Vaskujović - Enevoldsen...

Beograd - Košarkarska reprezentanca Jugoslavije je v četrti odstopovalu v Skopje, kjer bo v nedeljo startala na dirko »Po Jugoslaviji«...

BREZŠKARIJ

POZABLJENI VISTER

Jesenjani smo po pravici ponosni na svoje športnike-zelotarje, ki v mnogih panogah dosegajo zelo visoke uspehe...

Mednarodni mojster Miljo Udovčić je dosegel na tem turnirju svoj življenjski uspeh. Drugo ali tretje mesto na memorialu Emanuela Laskerja je vredno velmožinskega naslova...

Beograd - Jugoslovanska teniška reprezentanca (Jovanović, Pilić, Došić) bo danes odstopovala v Trzinu, kjer se bo od 4. do 6. avgusta pomerila v II. kolu ameriške cone za Davlsov pokal...

VEČ ŠTIKA Z GLEDALCI!

Ljubitelji nogometa v Ljubljani že nestrpnost čakajo priletka sezone v II. zvezni ligi. Tekme bodo prav gotovo privlačile ob igrišču precej več gledalcev...

magajo tako, da se preoblačijo za odjani in šotorski kriki, ki jim pomagajo kot zasloni zastori. Hokejski stadion ob muzeju NOB ima zasloni garderobo, ki pa je na polju le ob prirreditvah na njegovi plošči...

Nov svetovni rekord v plavanju. Osaika, 26. jul - Na mednarodnem plavalnem prvenstvu Japonske sta Američanki 19-letna Dona de Varona in 16-letna Sharon Finerman dosegli v plavanju na 400 m mešanega časa, ki sta boljše od uradnega svetovnega rekorda...

PREMALO IZKORIŠČENI ŠPORTNI PARK

Skoraj ni Ljubljancina, ki ne bi bil opazil, da je športni park inš. Stanka Bloudka v Titovlju brez kakršnih koli garderob in sanitarij in je prav zaradi tega premalo izkoriščen...

Gledalci na stadionu so nasploh preveč prepustni samim sebi. V Ljubljani si ni mogoče omisliti teletske semafora z nekaj tisoč žiranci, na katerem bi lahko sproti prebrali imena nastopajočih in druge podatke o tekmi...

pot v II. zvezno ligo. Se zdaj in konec Gre za šestnajstega člana v tej konkurenci ali čisto določno

Slovenski kolesarji pred odhodom v Skopje (z leve): Hvasti, Krečič, Grm, Zidan, Hvastja, Kalan, Podgornik. Ostali člani reprezentance, ki jih ni na našem posnetku, se bodo pridružili tem fantom med potjo.

TRETJIČ LETOS NA VRSTI Z VELIKO REGATO

Najboljša vesla spet na Bledu

Ze tretjič se to sezono zbirajo na Bledu naši najboljši veslači - prvič so bili maja, nato na izredno uspešni mednarodni regati in tokrat se na državnem prvenstvu za juniorje in seniorje...

mo tlo Vsi ti boji bodo imeli še drugo pomembnejšo ozadje - kdo bo zastopal našo barvo na prvem svetovnem prvenstvu v Luzernu letos septembra...

SLOVENSKI KOLE-SARJI ODPOTOVALI V SKOPJE

Ljubljana, 26. jul. - Po nekajdnevem treningu so dopolnje odstopovali v Skopje člani obeh slovenskih reprezentanc...

Umrla je naša draga mama HELENA LOGAR. Pogreb bo v Solčavi v soboto, dne 28. julija 1962, ob 10. uri.

Zaluzoči: LOGARJEVI. Logarska dolina, dne 26. julija 1962.

ZAHVALA. Ob nenadomestljivi izgubi našega dragega moža in očeta ANTONA SMOLJANA...

Dotrpela je in odšla za svojimi najdražjimi naša draga sestra, svakinja in teta KATARINA KLOPČIČ rojena VRHUNEC. Pogreb bo v soboto, dne 28. julija 1962, ob 17. uri v Zeleznikih.

Dotrpela je naša ljuba mama, stara mama in sestra MARIJA SIMON, roj. ZARNIK posestnica. Pogreb drage pokojnice bo v soboto, 28. julija 1962, ob 17. uri izpred hiše žalosti, Kratina št. 37, na pokopališču na Krtni.

Sporočamo žalostno vest, da je umrl po dolgotrajni bolezni naš dragi VLADIMIR MANKOČ ekonomist. Pogreb bo v soboto, dne 27. julija 1962, ob 17. uri s pokopališča v Piranu.

Zaluzoči: žena Ivanka in ostalo sorodstvo. Piran, dne 26. julija 1962.

UMRLA JE NAŠA TOVARIŠICA Anica Detoni Marjanca. PRVOBORKA TOMSIČEVE BRIGADE IN XIV. DIVIZIJE, ODLIKOVANA Z MEDALJO ZA HRABROST IN REDOM ZASLUGE ZA NAROD II. in III. STOPNJE.

POZRTVOVALNO BORKO IN DRUŽBENO DELAVKO BOMO SPREMILI NA NJENI ZADNJI POTI V PETEK, DNE 27. JULIJA, OB 16.30 IZ NIKOLAJEVE MRLISKE VEZE NA ZALAH.

ZVEZA ZDRUŽENJ BORCEV NOV MILAN MAJČEN SZDL IN STANOVANJSKA SKUPNOST HINKO SMREKAR. LJUBLJANA, DNE 26. AVGUSTA 1962.

PREHITRO NAS JE ZAPUSTIL NAŠ DOBRI TOVARIS JANEZ KOČMUR. KOREKTOR VESTNEGA SODELAVCA, KI JE VELIK DEL ŽIVLJENSKE SILE ZRTVOVAL ZA USPEH PODJETJA IN DOBROBIT KOLEKTIVA. BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU KOLEKTIV CASOPISNEGA PODJETJA »DELO« SINDIKALNA PODRUŽNICA CP »DELO« OSNOVNA ORGANIZACIJA ZK CP »DELO« LJUBLJANA, 26. JULIJA 1962

ŠE ENKRAT: PO ATLESKEM DVOBOJU V CELJU

Pohvala za prireditelja

Po končanem dvoboju atletskih reprezentanc DR Nemcije in Jugoslavije je na skupni večerji kapetan nemške reprezentance Manfred Preussler pozval nemške atlete, da s pozdravom dajo priznanje organizatorju dvoboja (AD Klavdivju) za vzorno izvedbo tekmovalnega priznanja...

Nov svetovni rekord v plavanju

Osaika, 26. jul - Na mednarodnem plavalnem prvenstvu Japonske sta Američanki 19-letna Dona de Varona in 16-letna Sharon Finerman dosegli v plavanju na 400 m mešanega časa, ki sta boljše od uradnega svetovnega rekorda...

Zadnji zamahi

Maratonske dirke z no getomho žogo, ob kateri si še zadnji kandidati utirajo Nogomet pot v II. zvezno ligo. Se zdaj in konec Gre za šestnajstega člana v tej konkurenci ali čisto določno

POPRAVEK

Pri osmrtnici, objavljeni 26. 7. 1962 od Zvezda LRS za statistiko, Ljubljana je pravilno imek DETONI.

HALO, AMERIKA - TU JUGOSLAVIJA: s posredovanjem televizijskega satelita »Telstar« so Evropejci prvič videli ameriški TV program in obratno

BOJ ZA ENOTNOST: kako je prišlo v Alžiriji do spora med Benhodo in Ben Belo

PORTRET IGRALCA: ALI RANER: od nezajgrane vloge v igrici »Kralj Matjaž« do Magissa v »Jajcu«

BOJING 707: letalo z najzaložnejšimi rekordi - Ne gre za slučaj!

SLATINA RADENCI SEBI IN DRUGIM: Ob 80-letnici zdravilišča

MEDNARODNA KONFEKCIJA A LA CARTE: šest strani mode za jesen

Kariera MM na kocki. Svet v mozaiku. Domači obzorji. V žarišču itd. - nadaljevanje romana »Saplica iz borovcev«

Stalni ugankarski prilogi »Kaj več - kaj znaš« dovolj razvedrila za reševalce

V odlični kvalifikacijski tekmi se ob ljubljanski Slovan v nedeljo doma pomeril z Vartekom iz Varažдина. Tekma bo ob 17. uri na stadionu na Kodeljevem. Naša slika prikazuje dogodek z nedeljske kvalifikacijske tekme z Letnarjem.

bo Radnički iz Kragujevca počakal do nedelje na zmagovalca povratne tekme med Radničkimi (Sombor) : Odredom (Kikinda). Če pojde vse po računih, se bosta v odličnem srečanju v tej skupini pomerili obe moštvu Radničkoga, saj igrajo Somborci v nedeljo povratno tekmo doma.

V zahodni skupini je ljubljanski Slovan predvčeršnjim samo še formalno potrdil uspeh iz Trebnja, pa čeprav nekaj časa za Moščane ni kazalo

morali do nedeljskega srečanja z Vartekom v Ljubljani izgledati še marsikatero pomanjkljivost, zlasti v obrambi, ki je bila v zadnji tekmi precej nezanesljiva. Predvsem pa bo moralo obveljati: v prvem spopadu doseči kar najlepši rezultat, da bi bila pot za dokončni obračun v Vartekovo širmanj obremenjena od prve tekme.

Upamo, da se bodo njihove želje slednjic le uresničile saj so si nabrali navesedanje že dovolj izkušenj, kolikor jih je treba za tako zahtevno nalogo.

Izšla je nova - 29. številka ilustrirane revije »TOVARIŠI«

preberite reportaže:

HALO, AMERIKA - TU JUGOSLAVIJA: s posredovanjem televizijskega satelita »Telstar« so Evropejci prvič videli ameriški TV program in obratno

BOJ ZA ENOTNOST: kako je prišlo v Alžiriji do spora med Benhodo in Ben Belo

PORTRET IGRALCA: ALI RANER: od nezajgrane vloge v igrici »Kralj Matjaž« do Magissa v »Jajcu«

BOJING 707: letalo z najzaložnejšimi rekordi - Ne gre za slučaj!

SLATINA RADENCI SEBI IN DRUGIM: Ob 80-letnici zdravilišča

MEDNARODNA KONFEKCIJA A LA CARTE: šest strani mode za jesen

Kariera MM na kocki. Svet v mozaiku. Domači obzorji. V žarišču itd. - nadaljevanje romana »Saplica iz borovcev«

Stalni ugankarski prilogi »Kaj več - kaj znaš« dovolj razvedrila za reševalce

OB PRAZNIKU DOMŽAL

Uspešen razvoj kmetijstva v občini Domžale

ZA OBČINSKI PRAZNIK 27. JULIJ 1962 CESTITAJO VSEM DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM NA OBMOČJU DOMŽALSKE KOMUNE:

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI ODBOR ZB NOV
OBČINSKI ODBOR ZVVI
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKI ODBOR ZROP
OBČINSKI KOMITE LMS
OBČINSKI ODBOR RK
OBČINSKI ODBOR ZPM
IN KOLEKTIVI

DOMŽALE

Industrija platnenih izdelkov

Lastna predilnica, tkalnica, plemenitilnica tiskarna in konfekcija

JARŠE p. Domžale

PRIPOROČA SVOJE KAKOVOSTNE IZDELKE, PREDILNICA LANU IN KONOPLJE

KOLEKTIV OBRATNE ZADRUGE

»SLAMNIK« MENGEŠ

SE CENJENIM STRANKAM PRIPOROČA.

REMONTNO PODJETJE DOMŽALE

se priporoča za vsa zidarska dela itd.

LESNA INDUSTRIJA DOMŽALE

NUDI KVALITETEN HRASTOV, JESENOV, BUKOV PARKET, KUHINSKO POHIŠTVO IN RAZNE VRSTE REZANEGA LESA. KOLEKTIV SE PRIPOROČA.

AVTOSERVIS • DOMŽALE

IZVRŠUJE SOLIDNO IN KVALITETNO VSA LICARSKA, TAPETNARSKA, KAROSERJSKA IN KLEPARSKA DELA V SVOJIH OBRATIH DOMŽALE-VIR. VSEM SVOJIM CENJENIM STRANKAM SE PRIPOROČA.

ZIVILSKI KOMBINAT

»ŽITO« — LJUBLJANA

Področje

»ŽITO« — DOMŽALE

s svojimi obrati:

Mlin: VIR
Mlin: HOMEČ
Mlin: DOMŽALE
Mlin: BISTRICA in

REMONTNA DELAVNICA, Vir
MEHANIČNA DELAVNICA, Vir
EMBALAŽNO SKLADIŠČE, Vir

OPEKARNA RADOMLJE

izdeluje razen navadne zidne opeke tudi dimniško in fasadno opeko, votlake vseh vrst, parolit in stropnike. Monta in Radomka ter specialno opeko za okenske preklade in roletnike. Investitorjem in graditeljem stanovanjskih hiš priporočamo naše izdelke. Prepričajte se o kakovosti in konkurenčnih cenah naših izdelkov.

»MELODIJA« TOVARNJA GLASBIL IN UCIL MENGINEŠ

nudi cenjenim odjemalcem svoje kvalitetne izdelke: klavirske harmonike — kitare — jazz garniture — kontrabass — mandoline — solski instrumentarij — ustne harmonike in razne strune.

Okrajni zavod za socialno zavarovanje DOMŽALE

LEKARNA DOMŽALE

»TERMIT« DOMŽALE

kremenčev pesek, livarska pomožna sredstva, suhe zidne barve in opravlja uslužnostno mletje nekovin.

MIZARSTVO DOMŽALE

Kolektiv se priporoča za vse vrste mizarskih uslug.

OBRATNO PODJETJE

»PEČ«, MENGEŠ

Izdelujemo vse vrste lončnih peči in kaminov ter oblagamo s keramičnimi ploščami in montiramo vse vrste peči in kaminov.

»TAMIZ«

OBRATNO PODJETJE MENGEŠ

izdeluje stavbno, tapetirano pohištvo in patentno okovje za vrtiljiva okna.

MLADINSKA KNJIGA KNJIGARNA — PAPIRNICA DOMŽALE

SE CENJENIM STRANKAM SE VNAPREJ PRIPOROČA.

KMETIJSKA ZADRUGA LUKOVICA

S SVOJIMI OBRATI: DOMŽALE, DOB, TROJANE, MORAVČE, RADOMLJE, MENGES IN BLAGOVICA odkupuje in prodaja vse kmetijske pridelke.

Za potrebe industrije in široke potrošnje proizvajamo in priporočamo:

- svinčne okside — minij, glajenko
- svinčno helio
- temeljne barve in kite
- oljnate barve
- nitro lake in emalje za les in kovino
- dvokomponentne lake
- kazenske in kolodijske barve za usnje
- heliofol in helioplast
- karbamidno lepilo za les (urefor)
- »emulitex« — vezivno sredstvo
- škrobe (krompirjev in koruzni — naravne in razgrajene)
- dekstrin in britsko gumo
- dekstrinska lepila

ZA OBČINSKI PRAZNIK CESTITAJA

ZDRUŽENA KEMIČNA INDUSTRIJA DOMŽALE

Največji skok v kmetijski proizvodnji je v občini Domžale napravil družbeni sektor. Leta 1960 so se bivša manjša kmetijska posestva združila in priključila Agrokombinatu Ljubljana. Le-ta so danes ekonomske enote z delavskim upravljanjem in s specializirano kmetijsko proizvodnjo. Bruto proizvod bivših posestev je znašal pred združitvijo okoli 118 milijonov dinarjev, danes pa je dosegel že 2 in pol milijarde dinarjev.

V sodobne kmetijske obrate so bile vložene znatne investicije. Farma bekonov v Ihanu vzredi letno 16 tisoč bekonov, pitališče v Crnelem 4 tisoč telet, farma molznic na Pšati daje na trg letno 2 milijona 300 tisoč litrov mleka, obrat v Mengšu 800 tisoč litrov, razen tega pa tudi proizvaja semena za potrebe Agrokombinata.

Lani je bil tudi formiran v Jablah kmetijski poljski center, ki opravlja naloge za znanstveno raziskovalno delo na področju našega kmetijstva. Ceprav ima družbeni

AGROKOMBINAT, Ljubljana, Ekonomska enota: IHAN

sektor komaj 10% skupnih površin obdelovalne zemlje, odpošlje na trg dokaj večje količine pridelkov kot zasebni sektor: goveje živine dvakrat več, prašičev skoraj petinajstkrat več in mleka tri do štirikrat več.

Kmetijsko združenstvo Domžal uspešno kooperira z zasebnimi proizvajalci pri pridelavi krmnih rastlin, krompirja in žita. Sodelovanje se je razmahnilo na površinah v velikosti 1390 ha. Tu so še določene težave, saj male površine otežujejo uporabo kmetijske mehanizacije, čutiti pa je tudi pomanjkanje delovne sile, ker kmetje odhajajo na delo v industrijo in obrt.

Zemlja na območju ObLO Domžale je v glavnem dobra, primerna za pridelovanje krompirja, krmnih rastlin in reje živine. Toda ta zemlja je še vedno razdrobljena in pojavlja se problem, kako pridobiti in usposobiti večje obdelovalne površine.

Tej nalogi so v Domžalah posvetili vso skrb in zaznamovali v preteklem letu velik uspeh. Za družbeni in zadrugi sektor so pridobili več kot 600 ha obdelovalnih površin, delno z melioracijskimi deli ter z nakupom in zakupom zemljišč od zasebnikov. V načrtu pa je usposobitev nadaljnjih površin za približno 1000 ha.

Ce dostaj ni bilo dovolj kreditov za preobrazbo kmetijske proizvodnje na območju občine Domžal, pa lahko danes že računamo na potrebna sredstva, saj pomeni usposobitev omenjenih tisoč hektarov zemljišč eno najcenejših investicij te vrste v Sloveniji.

Lahko torej trdimo, da je kmetijstvo v domžalski občini eno močnih gospodarskih panog, mora pa še prebroditi določene težave. Pomembno je tudi, da kmetijstvo ustvarja z izvozom pridelkov in proizvodov največ čistih deviz, saj za proizvodnjo ne potrebuje uvoženega materiala ali osnovnih sredstev.

TOVARNA POZAMENTERIJE

»TRAK« — MENGEŠ

Cestita za občinski praznik OBČINE DOMŽALE.

VODNA SKUPNOST

za vodno preskrbo področij CERKELI — KOMENDE — VODIC IN MENGSA SEDEZ MENGES

ELEKTROMEHANIČNA DELAVNICA DOMŽALE

se še vnaprej priporoča cenjenim strankam za v to stroko spadajoča dela.

SLAŠČICARNA — DELIKATESA DOMŽALE

nudi dnevno sveže pecivo in sladoled. Cenjenim strankam se priporoča.

emona

ZALOG — LJUBLJANA

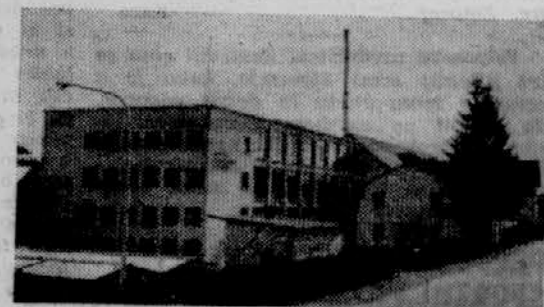
VAS IZLET ALI POTOVANJE BO UDOBNEJŠE, CE BOSTE ZALOŽENI Z MESNIMI IZDELKI MESNE INDUSTRIJE »EMONA«, ZALOG-LJUBLJANA

TOVARNA KOVČKOV IN USNJNIH IZDELKOV

DOMŽALE

PRIPOROČA SVOJE KVALITETNE IZDELKE IN SE CENJENIM STRANKAM PRIPOROČA.

TOVARNA SANITETNEGA MATERIALA • DOMŽALE

IZDELUJE VSE VRSTE SANITETNEGA MATERIALA NOVO! FILTRI ZA CIGARETNE USTNIKE

V vseh gostinskih obratih vas bodo najlepše postregli z jedajo in izbranimi vini. Cenjenim gostom in izletnikom se priporočamo za polnoštevni obisk.

Gostilna »JANUŠ« — Domžale
Gostilna »PRI KEBRU« — Domžale
Gostilna »PRI IVOTU« — Zaboršt, Domžale
Gostilna »VIDALI« — Domžale
Gostilna »PRI LOVCU« — Mengeš
Gostilna »PAVOVEC« — Mengeš
Gostilna »NA JEZU« — Trzin
Gostilna »POGAČAR« — Radomlje

K CESTITKI SE PRIDRUŽIMO.

TA PROSTOR SMO ODPSTOPLI OBČINI DOMŽALE

NARODNA BANKA FLRJ

Centrala za LRS

PODRUŽNICA:

DOMŽALE 600-20

LESNO INDUSTRIJSKO PODJETJE RADOMLJE, p. Domžale

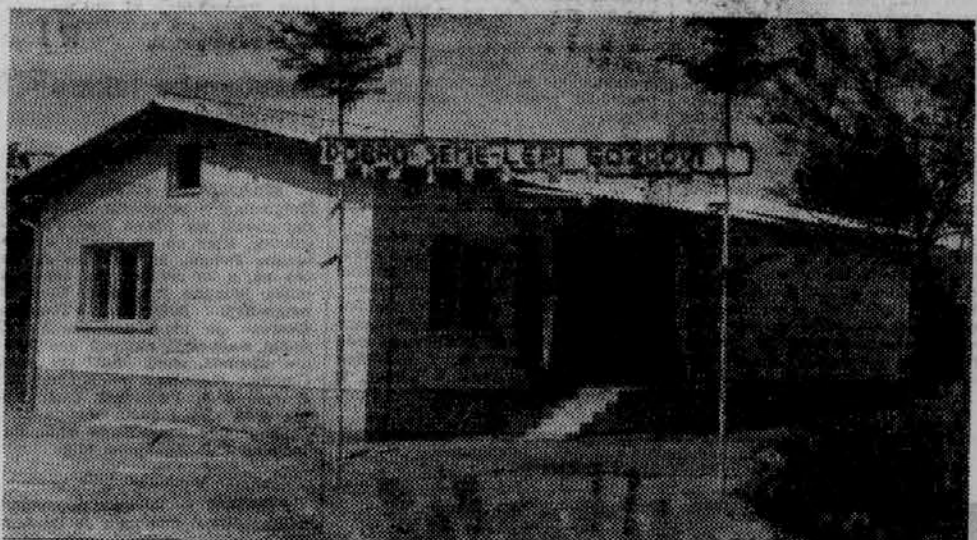
IZDELUJE IN PRODAJA: REZAN LES VSEH VRST IN KVALITET, LESNO MOKO, LESNO EMBALAŽO IN KOSOVNO POHIŠTVO

TOVARNA KLOBUKOV SLAMNIKOV IN KONFEKCIJE

IZDELUJE KLOBUKE, SLAMNIKE IN KONFEKCIJO.

KOLEKTIV SE CENJENIM STRANKAM PRIPOROČA.

GOZDNE SEMENARNE IN DREVESNICE MENGEŠ

proizvajajo v lastnih drevesnicah vse vrste gozdnih sadik, zlasti hitro rastoče iglavce za plantaže. — Posebno priporočamo svojim odjemalcem 2-letne sejanke, ki jih lahko tudi v poletni sezoni presajajo v lokalne drevesnice. Obveščamo strokovno javnost, da nudimo usluge pri shranjevanju gozdnega semena v novozgrajeni hladilnici. Zahtevajte v vseh zadevah s področja gozdnega semonarstva in drevesničarstva naše posebne ponudbe.

K čestitki se pridružijo:

»MLINOSTROJ« Tovarna mlinskih strojev Domžale-Študa
KOMUNALNO GOSPODARSTVO Mengeš
»KINO«, Domžale

OBRATNO PODJETJE SE CENJENIM STRANKAM PRIPOROČAJO IN ŽELJO PRIJETNO PRAZNOVANJE:

AVTOKLEPARSTVO, Pavlič Anton

DOMŽALE, NOVA ULICA 8

AVTOLIČAR — VOZNO TAPETNIŠTVO

KOKALJ-STANKO, DOMŽALE

AVTOSERVIS SIARD

DOMŽALE, ROJSKA ULICA 3

AVTOMEHANIČNIK, Šubelj Stanko

DOMŽALE, OBRATNISKA 8

AVTOKLEPARSTVO, Smerkolj Fr.

DOMŽALE, OBRATNISKA 10

ZIMNARSTVO, Šmon Franc

DOMŽALE

KOVAŠTVO, Benda Hinko

DOMŽALE, SAVSKA CESTA

GALVANIZACIJA, Zakovšek Vinko

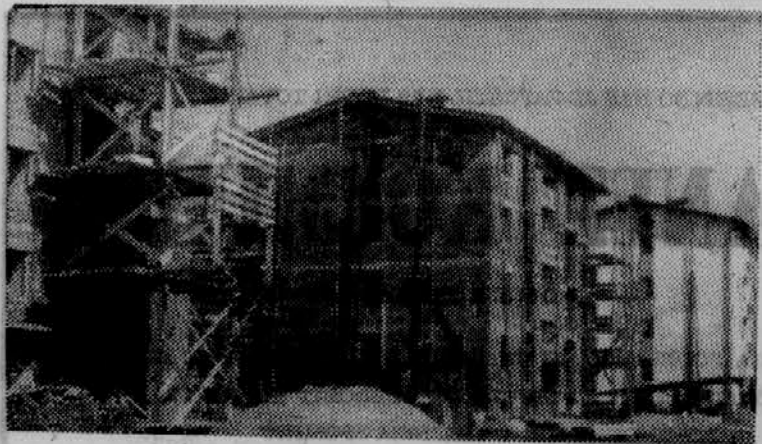
DOMŽALE

Komunalna banka in hranilnica

Podružnica: DOMŽALE

KOLEKTIV PAPIRNIC KOLIČEVO pošta DOMŽALE

POŠILJA ISKRENE CESTITKE ZA OBČINSKI PRAZNIK 27. JULIJ 1962 OBČINE DOMŽALE

V svoji stroki se na območju občine Domžale uspešno uveljavlja

Gradbeno podjetje Domžale

Delalo je med drugim tudi v stanovanjskih blokih, ki tvorijo novo naselje, trgovsko stanovanjski blok, obnavlja obrate in skladišča Kemične industrije Domžale, gradi poslopje za novo tehniško šolo usnjarske stroke itd.

VRTIMO GLOBUS

BUDIMPESTA — Nad sto prebivalcev Budimpešte, ki so se minulo nedeljo zadržali s slasčicami — med njimi je tudi nekaj otrok — so prepeljali v bolnišnice, kjer so jim takoj priskočili na pomoč, vendar je zdravstveno stanje nekaterih resno. Oblasti so uvedle preiskavo proti slasčičarju, ki je prodajal po kvarjeno pecivo in slasčice.

MANILA — V osrednjem delu Luzona na Filipinih je zaradi hudih poplav nad 40 milijonov pesov gospodarstva škoda. Voda se je razlila na več sto kvadratnih kilometrov obdelane zemlje.

INNSBRUCK — Tudi za vrhunske turistične sezone izreden prometni vrvež je bil pred kratkim na Brennerju, ko je v enem samem dnevu peljalo čez prelaz proti jugu 10.000 avtomobilov in se je nabrala pred avstrijsko carinsko zapornico skoraj 32 km dolga avtomobilska vrsta. Cariniki so odpravili po 600 vozil na uro.

STOCKHOLM — Po uradnih podatkih je imela Švedska (okoli 7,5 milijona prebivalcev) konec letošnjega junija 1403 trgovske ladje s skupno neto tonažo nad štiri milijone brutoregistrskih tonami.

ZUERICH — Švicarski matematik in potapljač Hannes Keller, ki se je brez posebnih naprav (razen jeklenk s kisikom) razvil v jezernih do globine 210 m, bo skušal izboljšati potapljaški rekord (180 m) v morju pred južno francosko obalo.

NEW YORK — Plastična obloga na cestnih, ki bi jih obrizgali s tekočo in naglo strjujočo se umetno snovjo s prineslo debelih peščenih zrn, naj bi preprečevala drsenje vozil zaradi vlage in poledice ter za polovico skrajšala razdaljo, potrebno za zaviranje. Novost preizkušajo na nekaterih cestah in mostovih v ZDA.

BUDIMPESTA — Urbani glavne mesta Madžarske so pripravili načrte za 50-nadstropni in 800 m dolgi stanovanjski blok, ki bi ga zgradili ob donavski obali in v katerem bi stanovalo okoli 80.000 ljudi.

LONDON — Vrsto ovir naštevajo Angleži v zvezi z zamisljivo, da bi uvedli v cestnem prometu vožnjo po desni, kakor je to v večini držav po svetu. Pravijo, da bi morali med drugimi prodati za staro železo tudi vse avtobuse, ki imajo vrata na levi strani.

MOSKVA — V Sovjetski zvezi snujejo šest centrov, v katerih bodo proučevali možnosti za avtomatizacijo proizvodnje v vseh najvažnejših industrijskih panogah.

LONDON — Sredi noči je zazvonil telefon na londonskem letališču. Zaspal glas jeznega moža: »Prosim, povejte pilotu, ki pravi kar pristaja, naj prihodnje zasenči dolge žaromete, ker z njimi sveti naravnost v mojo spalnico.«

DUNAJ — Na dunajskem jesenskem velesejmu od 9. do 18. septembra bo s kolektivnimi razstavami zastopana industrija 16 dežel.

Kozmični žarki v geološki službi

Skupina sovjetskih znanstvenikov predlaga, da bi kozmične žarke uporabili pri iskanju rudnih ležišč v zemeljskih plasteh. Ti žarki imajo veliko prodorno moč, rudine in skale jih sprejemajo različno, zato bi bilo mogoče z njimi ugotavljati debelino posameznih plasti in morebitne rude v njih.

Po zamisli prof. Anatolija Tarhova in njegovih sodelavcev bi prodor kozmičnih žarkov skozi zemeljske plasti zaznamovali s teleskopom, ki bi ga spustili v globoko vrtno. Pravijo, da bi mogli po tem postopku ugotoviti ne le ležišče določene rude, temveč tudi velikost in obliko rudnih plasti. Osvetljevalna metoda s kozmičnimi žarki bi se obnesla povsod, kjer se ruda ali skala razlikuje od okolice po trdoti in drugih fizikalnih lastnostih. Praktično uporabnost zamisli bodo v kratkem preizkusili pri proučevanju razsežnosti ležišč železne rude na območju Krivega Roga v Ukrajini.

Tehnika in humanistične vede

»Luknja v zidu, ki loči tehniko in humanistične vede, so napravili na fakulteti za elektrotehniko pri visoki šoli v Darmstadtu: vsak kandidat za inženirsko diplombo mora posej uspešno prestat preizkušnjo v poljubno izbranem predmetu s področja humanističnih ved (jezik, književnost, umetnost, zgodovina ipd.).

Balon po Vernovem opisu

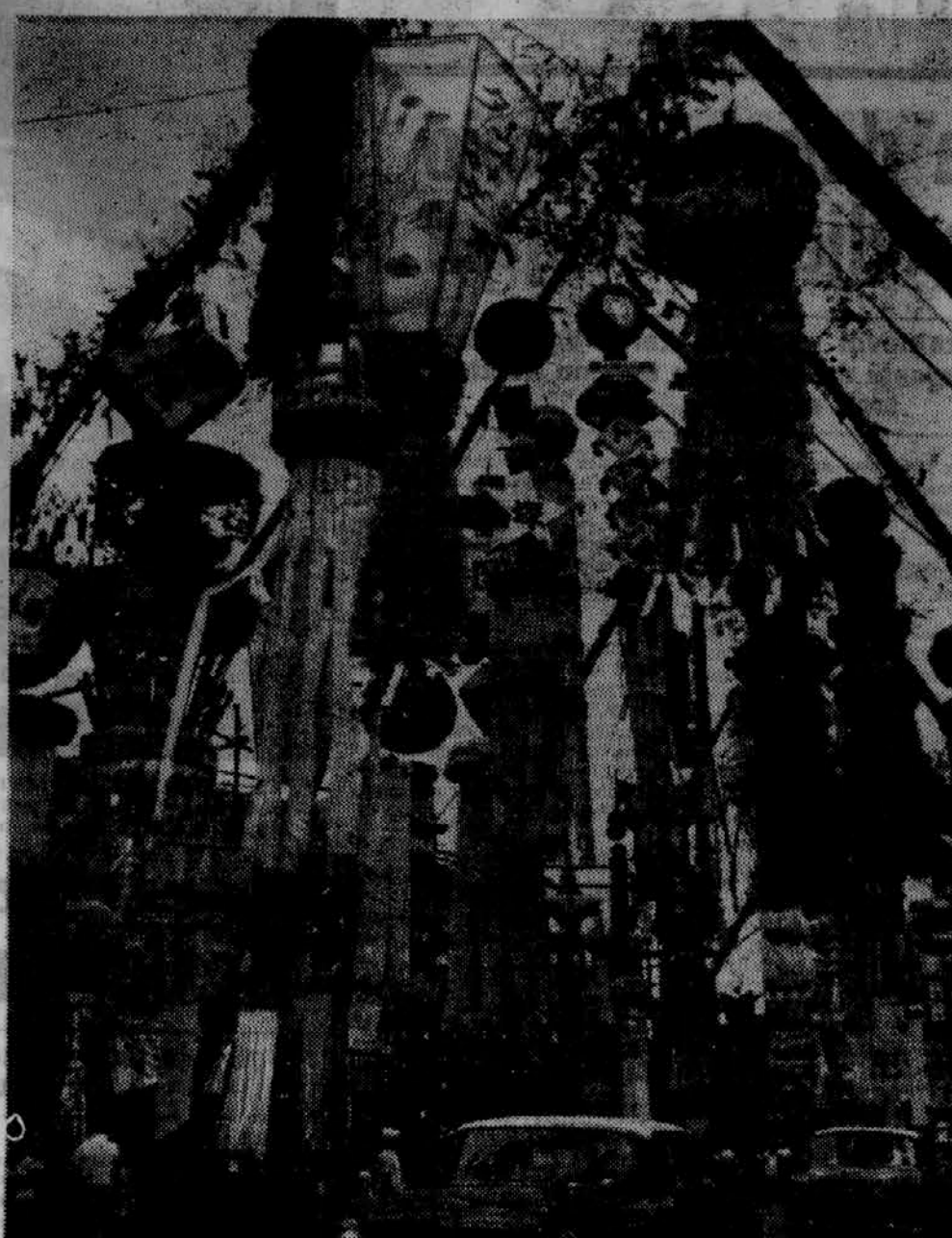
Te dni je minilo sto let, kar je izšla knjiga »Pet dnov v balonu« znanega pisatelja znanstvenodomijskih romanov Julesa Verne. Mnoge Vernove napovedi so se doslej uresničile, nekatere je celo že prehitel sodobni tehnični razvoj. Anglež Anthony Smith, urednik pri listu »Daily Telegraph«, je sklenil na izvirni način proslaviti stoletnico izdaja te knjige. Pri raziskovanju Tanganjike bo iz balona, izdelanega po opisu v Vernovi knjigi, fotografiral divje živali, kasneje pa namerava napisati knjigo o tem svojem delu.

UNESCO o prevodih

V knjigi »Index translationum«, ki jo je nedavno izdala UNESCO, mednarodna organizacija za prosveto, znanost in kulturo, je podatek, da je leta 1959 izšlo v 63 deželah 30 tisoč prevodov raznih književnih del. Pa storki glede skrbi za prevajalsko dejavnost sta Kamerun z enim samim knjižnim prevodom in Gana, ki sploh ni omenjena v tej statistiki.

Komisija za ameriško himno

Nujno potrebna je reforma v napreju državne himne, zatrjujejo nekateri ameriški

Brž ko začne trgovci v Hiracuki, mestu kakih 80 km zahodno od Tokia, krasiti ulice s pisanimi prapori in drugimi slikovitimi rečmi, imajo prebivalci zunanji dokaz, da se je začelo poletje. To je na Japonskem praznik, ob katerem je treba kupiti darila za prijatelje in sorodnike. Okraski nad ulico v Hiracukiju (na sliki) so povzeti po starih orientalskih pravljicah. Foto AP

ERICH GIMPEL agent št. 176

Agent FBI je gotovo že sprožil al... Morda bodo zaradi tega dne spreminili nekaj predpisov. Birokracija je v Ameriki vseomogoča tako kot v Nemčiji. Avtomobil so gotovo že našli. Imam pa dva kilometra prednosti. Na postaji skočim iz takšja, plačam, dam dolar napitnine in stečem v avlo. Na peronu si kupim časopis in spet odidem.

Taksi je že odpejal. Zdaj grem pes. Kako je New York lep ob letu uri. Ljudje so veseli in srečni. Božični zvonovi veselo zvonijo. Ljudje so obloženi z zavoji, ki so jih kupili poslednji trenutek. Vzmemirjeni otroci korakajo od starših. Potrebujem rože, ročno torbico in nekaj drobničar. Vse to nakupim, sedem v taksi in naročim vozilko, naj ustavi, ko se pripeljem nekaj korakov pred hišo s stanovanjem prijatelja Paola Santija. Pritisnem na gumb v dvigalu. Enajsto nadstropje.

Ne najdem ključev in pozvonim. Nekaj sekund so živci močno napeti. Me že čakajo? Stojijo za vrati in imajo pištole v rokah?

Res me nekdo čaka: Joan. Nasmehe se. »Saj ste popolnoma prepoten!« pravi. »Da. New York res izčrpa človeka.« »Prišli ste ravno v pravi trenutek,« je nadaljevala. »Pripravila sem drevesček in dala puro na raženj. Lahko mi boste pomagali.« Drevesček sta okrasila s pisanimi kroglami.

»Napraviva po evropsko,« je rekla Joan. »Svoj prvi povojni božič bom preživela v Evropi.« »Nčrči so še vedno najboljše od vsega na zemlji,« se dejal. »Verjamen vanje.« Pogledala me je in se nasmejala. »Vi ste zakrknjen črnogled. Še veliko lepših let imate pred seboj.«

»Ne.« Drevesček sva okrasila s pisanimi kroglami oddaja prijetno glasbo. Vzdušje naju osvaja, zbljuje in združuje. Molčiva. Noben agent ne ve natanko, kaj je božič in kje ga bo preživel. Leto poprej sem bil v Španiji. Veliko smo jedli in ko so verniki zjutraj odhajali v cerkev, so mi ležali na preprogah. Potem smo z zganjenimi zdravili glavobol. Dve leti prej sem bil na Nizozemskem. Tisti večer sta bila ubita dva nemška agenta. Dva dni pozneje je nek črnogledski agent za zmeraj zaspal.

»Božič? Kaj je to? Soj sveč, vonj po osmojenih storžih, veselje otrok?« Z Joan sva sedela na divanu in v grlu me je stisnilo. Pranzik za vse, sem si rekel, samo zate ne... Obšli so me spomini. Vrnil sem se leta in leta nazaj. Spet sem videl očeta, mamo, profesorje. Podobne občutke sem imel že takrat, ko mi je bilo osem ali devet let. Oče enega izmed mojih sočlovcev si je prav na ta dan pognal kroglo v glavo. Bil je blaginja in neki banki in v blaginji je manjkalo dvanajst tisoč mark. Tisti dan nisem mogel biti vesel.

Ispraznil sem dva kozarca viskija. Joan mi je s smehljajem na ustnicah vzela steklenico. »Ne pred večerjo,« je rekla. Pogledala sva v kuhinjo in se prepričala, da se pura lepo peče. Lahko sva se popolnoma posvetila drug drugemu. Radijski sprejemnik naju je neumljivo seznanjal z novicami. Ofenziva v Ardenih je bila odbita. Samo propagandna je oddelek za psihološko vojno začel svoj napad prej kot Eisenhower?

Bil sem poslednji norec poslednjega izgubljenega položaja. Danes ne bo težko poslati podatkov. Aparat sem že zdavnaj pripravil in čakal je v kovački, ki sem ga potisnil pod divan v tej sobi. Mar naj podatke preverim, preden jih odpošljem? To bi pomenilo več tednov trdega dela... Seveda če Billyja že niso ujeli. Kje pa naj bi bil sicer?

»Podobni ste generalu, ki je izgubil vojno,« je rekla Joan. »Ste že videli katerega?« »Samo v kinu,« se je zasmejala. »Toda tam zmeraj zmaga.« »V tem pogledu so filmi res prijetna reč.«

KO DA BI NE BILO VOJNE

Puro sva snela z raženja, jo razrezala in si postregla. Bila je mehka in sočna. Sedela sva si nasproti in si slastjo jedla. Pila sva dobro rensko vino. V New Yorku si ga še vedno lahko dobi.

»Užitek je piti pri jedi,« sem rekel. »Da,« je odvrnila Joan. »Danes daje vojska vsakemu ameriškiemu vojaku po enega purana.«

»Se pravi, da bo tristo tisoč pečenk odveč. Kolikor je padlo vojakov.« »Tristo tisoč Američanov! In koliko Angležev, Francozov, Nemcev in Italijanov!« »Kaj če bi se pogovarjala o čem drugem?«

Joan je vstala in utrla skoraj vse svetilke. »Zelo dobro poznam dva vojaka, ki ne bosta nikoli več jedla pečene pure.« Je rekla. »Eden izmed teh dveh je bil moj brat.«

Sklonil sem glavo. V hipu ni bilo več občutka varnosti, toplote, dobre volje. Vse je izgnilo. »Vas zanima, kdo je drugi?« »Uganil sem.« »Bob,« je nadaljevala. »Bil je vitek in velik kot vi. Tudi on je imel svetle lase... Morala bi se poročiti. Poznala sva se tri leta. Bil je poročnik. Poslednji božič sva preživela skupaj. Zato boste razumeli, zakaj nisem marala domov. Nisem hotela biti sama.«

Nisem odgovoril. Vstal sem in stopil po sobi. »Neumna sem,« je vzdihnila. »Vse sem spomnila. Toda na tak večer se zbudijo spomini... Padel je marca. Na Pacifiku, ko so se izkrcali na enem tistih umazanih atolov, ki niso vredni počenega groša. Potem so ga odlikovali.«

Zgodba o redki znamki

Jeseni 1943 je skupina ukrajinskih partizanov ušla nemškega generala. Pri njem so našli nekaj ducatov pisemskih ovtikov. Komandant partizanskega odreda Nikolaj Gladčenko je sumil, da gre za kakšno šifro, zato je vzel znamke, da so jih pregledali. Našli niso ničesar.

Zdaj je teh znamk raztresenih po svetu le kakos trideset; eno izmed njih hrani bakujski inženir Panin.

Na Luni iz ledu in jih je torej mogoče pojmovati kot gejzire, iz katerih vre voda iz notranjosti Meseca in sproti zmrzaje.

Voda pod površino Meseca

Mesec vsebuje razmeroma visok odstotek vode, je izjavil dr. Zdenek Kopal na zborovanju v Clevelandu, in sicer v obliki ledu pod vrhno plastjo prahu in skalnih drobcev. Kopal trdi, da so odkrili sorazmerno precej vode oziroma njenih poglavitnih sestavin (vodik in kisik) v pregledanih meteoritih, kar po njegovem mnenju potrjuje domnevo, da so nekatere vzbokline v kraterjih

Vsestranska odrska žarnica

Veliki kroglji podobno žarnico, pravzaprav elektricno aparaturo, imajo v londonski koncertni dvorani Covent Garden. Ta luč daje svetlobo najrazličnejših stopenj od medle beline tik pred svitom do pravih bliskov, ki jih — po potrebi — tudi v dvorani spremlja grom. Naprava ima tolikšno svetilnost, da ni oslepel, kdor bi strmel vanjo, kadar zažari z vso močjo.

Pravcati slap iz žganja so videli mimoidoči, ko so agenti zvezne in mestne policije v okolici Akrona (Ohio, ZDA) zili skozi podstrešna okna kakih 230 litrov na črno žganega whiskeyja. Okoli 150 praznih steklenic je bilo pripravljeno za prazen vročega kotla, iz katerega cveti je curljalo žganje. Po tamkajšnjem zakonu morajo finančni organi na kraju samem uničiti neprijavljene žgane alkoholne pijače. Foto: AP

nir filatelist, mu je podaril znamke.

Panin, ki je znamke previdno odstranil iz delov pisemskih ovtikov, je našel pod eno izmed večjih nemških znamk posebnost — znamko z otoka Mauritis — dragocenost, ki so jo nekdo ocenili na 100 tisoč zlatih nemških mark.

Kaj je znanega o tej seriji pisemskih znamk? Leta 1847 so sklenile britanske oblasti na otoku Mauritiusu izdati priložnostno znamko. Gra-versko delo je prevzel zlatar Joseph Bernard, ki bi moral izdelati portret britanske kraljice Viktorije in ustrezne napise. Pri tem se je zmotil. Natisnili so kakih 700 znamk z napako, ki jo je čez čas opazil otoški guverner. Takoj je znamko umaknil iz prometa, vendar so medtem že odposlali kakih 300 pisem.

WALT DISNEY PODOBE IZ NARAVE

...KJER ČASOMA OMAGA KO SE NE OTEPA VEČ NAPADAJA, JO JE LAŽE PREDNESTI NA KRAJ GOSTIJE.

Zaradi nalivov je reka prestopila bregove ter poplavlila industrijski del in nekaj stanovanjskih četrti v Lismoru (Novi Južni Wales, Avstralija). Čeprav je bila voda ponekod več čevljev globoka, ni napravila večje gospodarske škode. Foto: AP

Za dobro voljo

Križanka

VODORAVNO: 1. vrsta, 6. okolje, v katerem kdo živi ali dela, 8. geslo, 9. avtomobilska oznaka Turcije, 10. moško ime, 11. zemeljska oznaka na Malaki, 12. zdravilo, 13. del Dantejeve »Božanske Komedije«, 14. veznik, 15. gora med Meziško dolino in Podjuno, 16. radioaktivna kemična prvina (znak At), 18. merska enota za slaste in dragulje.

NAVPIČNO: 1. meso na zahodu SZ, eno najstarejših ruskih mest, 2. cirkulacija, 3. krajši naziv prejšnje brazilske prestolnice, 4. kemični znak za telur, 5. najboljši črn premog, 6. glavna ženska vloga v Verdijevi operi »Pies v maskah«, 7. rimski cesar, pod katerim je dosegel rimski imperij največji obseg, 11. velik otok v Sredozemskem morju, 15. dvojica, 17. kemični znak za taniol.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. Schell, 2. Mauriac, 3. Dakar, 10. KLO, 12. age, 13. rob, 14. les, 15. Evian, 17. seljina, 20. Cankar. NAVPIČNO: 1. SM (Slovenska matica).

OLGA RATEJ DOBRO JUTRO VENERA

RIŠE: TEK

6. Žuška sama ni vedela, kako je prišla domov. V glavi ji je brnelo in kotena so ji klecala. Mama je v obupni vilo roke: »Žuška moja, pa morda nisi zbolela! Žuška maša mamina, kaj ti je vendar? Toliko, da po stari navadi ni poklicala zdravnika, ampak sta je zadeso tremo presodili in ugotovili, da gre za pomladno pomanjkanje vitaminov.

»Saj pravim, ta moderna prehrana nas uničuje. Uničuje, tako pravim. V moji mladosti smo jedli solato in

krosspir, pa smo bili bolj zdravi kot zdaj, ko imamo za koso medicine. Nobenega zdravila, ti pravim, žena, s to svojo kondenzirano šaro. Iz alje so nse spravili na rob degeneracije! Kamiliš ji skuhaj! Jutri, ti pravim, jutri grem nabirat regrati, pa naj ljudje poreko, kar hočejo, dovolj mi je tableti!

Mama si sicer mislila svoje — »revček, kaj ne boš utegnil« — vendar pametne molči, kajti starokoltna ne obrzdaš z ugovarjanjem, ampak z dejanji. Mama je

moderna ženska in moderno je uživati kondenzirano hrano. Ne samo moderno, tudi nadvse udobno in praktično. Zaloga za vso družino in za ves mesec gre v en sam hladilnik. »Jernač! Skuhaj no čaj.« Kje pa tiči lenuh? Ah, že v postelji, tako zgodaj? Mama postane ob sinovem zgledu in mu potiplje čelo. O, groza: isti simptomi tudi pri fantu. »Ječš, epidemija... Pomagaj, soprog!«

Odbor za dekolonizacijo bo razpravljajal o Gvajani

Premier Meddi Jagan je zahteval razpravo, ker je Velika Britanija enostransko odločila pogajanja za določitev datuma neodvisnosti tega ozemlja

NEW YORK, 26. julija. (Tanjug.) Odbor za dekolonizacijo je sklenil dati prednost razpravi o problemu britanske Gvajane, s čimer je ugodil zahtevi premiera vlade te dežele Cheddi Jagana.

Pred desetimi dnevi se je Cheddi Jagan obrnil na ta odbor Generalne skupščine in zahteval, naj začne razpravo o britanski Gvajani, ker je Velika Britanija enostransko odločila pogajanja o tem; kdaj naj to samoupravno področje doseže neodvisnost.

Po prejšnjem sporazumu naj bi se ta pogajanja začela konec maja, vendar jih je Britanija odločila, češ da je treba počakati poročila komisije Commonwealtha o februarskih

dogodkih v britanski Gvajani. V govoru pred odborom za dekolonizacijo in v odgovorih članom odbora je premier Jagan poudaril, da se Velika Britanija ne more izgovarjati s februarjskimi elementi, ki so jih povzročili neodgovorni elementi, katere so podpihovali od zunaj, da bi odločila razglasitev neodvisnosti britanske Gvajane.

Odbor je sprejel predlog o prednosti tega problema brez ugovora, le predstavniki Velike Britanije, ZDA in Avstralije so imeli pomisleke. Britanski delegat v odboru Hugh Foot se je trudil dokazati, da se Velika Britanija zavzema za »krajšo odločitev pogajanj z britansko Gvajano, da bi medtem dobili popolno poročilo o znanih dogodkih v tej deželi.

Odbor medtem razpravlja o portugalskem področju Mozambik, sklenil pa je tudi poslušati odposlanca iz Singapurja.

Dr. Eklund obiskal nuklearni inštitut v Vinči

Beograd, 26. jul. (Tanjug.) Član zveznega izvršnega sveta in predsednik zvezne komisije za jedrsko energijo Avdo Humo je priredil danes kosilo v groščanskih vinogradih generalnemu direktorju mednarodne agencije za jedrsko energijo dr. Sigvardu Eklundu in njegovim soprogom ter direktorju agencije dr. Dragoslavu Popoviću.

Kosila so se med drugimi udeležili državni podsekretar v komisiji ing. Slobodan Matković, pomočnik državnega sekretarja za zunanje zadeve Josip Đerđa s soprogo in švedski veleposlanik v Beogradu Sven Backlund s soprogo.

Danes dopoldne je g. Eklund obiskal inštitut za jedrske znanosti »Boris Kidrič« v Vinči, kjer se je v spremstvu namestnika direktorja inštituta ing. Nenada Rajšića mudil približno tri ure. Ogledal si je inštitut in govoril z znanstvenimi sodelavci.

Zahvala kralja Burundija

Beograd, 26. jul. (Tanjug.) Predsednik republike Josip Broz-Tito je sprejel danes brzojavko od cesarja kralja Burundija Mvumbuce, ki se mu zahvaljuje za čestitko ob razglasitvi neodvisnosti kraljevine Burundija.

Radimir Komatina - državni podsekretar za finance

Beograd, 26. jul. (Tanjug.) Zvezni izvršni svet je imenoval izveznega ljudskega poslanca Radimira Komatina za državnega podsekretarja v zveznem državnem sekretariatu za finance.

Gostje iz Zanzibara

Beograd, 26. jul. (Tanjug.) Po 15-dnevnom bivanju v naši državi je odpotovala danes iz Beograda skupina sindikalnih funkcionarjev iz britanskih kolonij Zanzibara in Pembe, ki je bila gost Centralnega sveta ZSJ. Med bivanjem se je delegacija seznanila z osnovnimi vprašanji delavskega samoupravljanja in drugimi problemi, ki so jo zanimali.

Spopad na Kreti

Dvajset tisoč kmetovalcev je demonstriralo zaradi neustreznih odkupnih cen za grozdje

ATENE, 26. julija. (Tanjug.) V mestu Trahionu na otoku Kreti je prišlo do spopada med kmeti in žandarmem. Kakor poroča AP, se je policija spopadla s kakimi 20.000 kmetovalci, po nepopolnih podatkih pa je bilo hudo ranjenih 20 kmetovalcev in šest policajev.

Po vesteh s Krete so se tisoči kmetijskih proizvajalcev pripeljali v mesto na traktorjih in drugih vozilih, noseč črne zastave, da bi protestirali proti vladnemu sklepu o odkupni ceni grozdja, ki je v tem kraju glavni vir dohodkov kmetijskega prebivalstva. V Trahionu se jim je pridružil veliko število delavcev in drugih prebivalcev. Demonstranti so sprejeli resolucijo, v kateri zahtevajo revizijo minimalnih cen posušene grozdja ter ureditve drugih problemov vasei.

Spopad se je vnel, ko so se demonstranti napotili k postopju prefekture, da bi izročili prefektu svojo resolucijo.

Tu so objavili sporočilo oblasti, ki pravi, da zahtevajo kmetovalci niso upravičeni, ter obsoja »tiste, ki podpirajo anarhične manifestacije.«

Grožnja vlade, da bo uporabila silo v podobnih primerih, je namenjena predvsem opozicijskim strankam - Združenim demokratski levi in Uniji centra, katere poslanci so prav tako sodelovali v demonstracijah na Kreti. Voditelj Unije centra Papandreu je postal organizator kmetovalcev v Iraklionu, ki je v tem kraju izražal solidarnost z njihovimi zahtevami. Opozicija je hkrati napovedala, da bo zaradi spopada med vinogradniki in žandarmem sprožila razpravo v parlamentu.

Kakovostni znaki za proizvode

Beograd, 26. jul. (Tanjug.) - Po uredbi, objavljeni v današnji številki »Uradnega lista FLRJ«, lahko strokovne družbene organizacije, inštituti in biroji v okviru svoje specialnosti uvažajo kakovostne znake za določene vrste proizvodov.

Kakovostni znak bi bil sestavljen iz značilnih črk ali risb in bi ga dali na proizvod, da bi bila s tem označena njegova kakovost.

SPREMENJAJO SE LJUBLJANSKE RAZGLADNICE - Na gradbišču »Obnova« v Dalmatinski ulici so morali za temelje izkopati 12 metrov globoko jamo. Čez leta dni novega Doma sindikatov ne bo več moč slikati s te strani zakrivala ga bo nova 14-nadstropna stolpnica »Metalke«.

VELEPOSLANIK THOMPSON PRI HRUŠČOVU

Poslovilni razgovor v dači

Ugibanja okrog pozornosti, ki jo je sovjetski premier izkazal odhajajočemu veleposlaniku ZDA

MOSKVA, 26. julija. (AFP.) Predsednik sovjetske vlade je včeraj povabil ameriškega veleposlanika Thompsona popoldne v svoj selski dvorec, kakih 20 km od Moskve. Premier N. Hruščov se je skoraj dve uri razgovarjal s Thompsonom, ki se je prišel posloviti pred dokončnim odhodom v Washington. Thompson je bil pet let v Moskvi predstavnik dveh ameriških vlad.

Po mnenju opazovalcev si je to intimno povabilo tolmачiti kot poudarjeno osebno pozornost do diplomata, katerega stališča, diskretnost in iskrenost so našli razumevanje pri premieru Hruščovu. Nekateri opazovalci pa opozarjajo na povabilo, ki ga je predsednik sovjetske vlade pred nekaj tedni poslal tikovemu predstavniku Bele hiše in posebnemu odposlancu predsednika Kennedyja v Moskvi Pierru Salingerju. Razgovorja sta se dva dneva v bližini Moskve o mednarodnih problemih. Ta razgovor so tolmачili kot izrazito znamenje želje premiera Hruščova, da ohrani kolikor mogoče neposreden stik z Belo hišo.

Zato bi bilo morda treba pripisati razgovoru Hruščov-Thompson v premierovi dači politični pomen, ki presega običajno ljubeznivost do veleposlanika, ki odhaja.

Ta domneva je po mnenju AFP toliko verjetnejša, ker sta se Hruščov in Thompson sestala teden dni po sestanku med Kennedyjem in Dobrynjom v Beli hiši in po obnovitvi stikov o Berlinu v Zenevi na ravni zunanjih ministrov.

Dosedanji veleposlanik ZDA v Moskvi Llewellyn Thompson, ki bo v State Departmentu prevzel položaj posebnega svetovaleca za probleme v zvezi s Sovjetsko zvezo, bo po vsem sodeč takoj po vrnitvi v Washington sprejel v Beli hiši.

Čeprav ameriški krogi odklanjajo vsako izjavo o tem, ali je ameriški predsednik naročil veleposlaniku - ki je pred tem prebil del svojega letnega oddiha v ZDA - naj

izroči premieru Hruščovu njegovo osebno poslanico, pričakujejo zahodni krogi, da je Hruščov izkoristil ta razgovor, da obrablaži sovjetska stališča glede nekaterih mednarodnih problemov.

IZ VČERAJSNJE DRUGE IZDAJE

Izjave alžirskih voditeljev

Ben Bela je na mitingu v Tiaretu govoril o sedanjem položaju in prihodnosti neodvisne Alžirije - Benheda pa je opozoril na nevarnost državljanske vojne in tuje intervencije

TIARET, 25. jul. AFP poroča, da je imel podpredsednik zvezne alžirske vlade Ben Bela danes na mitingu v Tiaretu govor o sedanjem položaju in prihodnosti neodvisne Alžirije.

Rekel je, da »razlike, ki so razdvajale Tiemcen in Alžir, ni več po ustanovitvi političnega biroja«. Zatem je naglasil, da more v Alžiriji obstajati »samo ena stranka, ki bo v vsakem mestu, v vsaki vasi in katere podlaga bodo mladinske organizacije, sindikati in ženske organizacije.«

»Prva naloga revolucije bo izvesti agrarno reformo,« je izjavil Ben Bela, ko je govoril o ureditvi države. Ko je omenil gospodarske težave, je Ben Bela obožlil sovražnike revolucije in »saboterje administracije, ki ničesar niso razumeli od revolucije, da skušajo preprečiti razvoj neodvisne države. Opozoril je na poskuse ponovnega delovanja OAS in pozval osvojevce, naj zapuste Alžirijo in gredo k Francu ali v druge države.«

Govorec o nalogah armade, je Ben Bela dejal: »Naše meje so ogrožene, ker je naš petrolej prilivčen plen. Naloga armade je, da v primeru potrebe zaščiti alžirske meje.«

Na mitingu, ki mu je prisostvovalo okrog 50.000 ljudi, je potem govoril bivši premier Ferhat Abbas, ki je rekel, da morajo vstiki, ki so mnenja osvojevcev takoj zapustiti Alžirijo. Dodal je, da bo do spoštvali pravice vseh tistih priselencev, ki so pripravljali graditi neodvisno Alžirijo.

Polkovnik Bumedijsen je dejal, da armada ne želi »dikatorske oblasti«. »Armada služi narodu in naša prva naloga je, da pomagamo pri izgradnji dežele,« je dodal Bumedijsen.

Na mitingu sta govorila tudi Kider in Mohamed Said. Kakor poroča AFP, je Said nedvoumno predziral svoje stališče do do-

sedanjih nasprotij med alžirskimi voditelji. »Povejmo ostalim, da so v zmoti in da so na napačni poti. Armada je tista, ki je odgovorna za Alžirijo. Ona bo vodila ljudstvo v njegovi bodočnosti, je rekel Said in dodal, da Alžirija ne bo postala Kongo. Alžir, 25. jul. Predsednik zvezne alžirske vlade Benheda je nocoj izjavil, da je »nevarnost držav-

ljanske vojne in tuje intervencije ponovno postala realna. V izjavi za tisk je rekel, da obstaja nevarnost povratka francoske armade in da je proces poslabševanja treba zaustaviti. Pozval je vse alžirske osebnosti, naj zaustavijo degradacijo in očuvajo možnost za nacionalno enotnost, ki je nujna za reševanje sedanjih resnih problemov. Dogodke v Constantinu in Bonu je označil za resne in dodal, da je bila »prelita alžirska kri in da so bili mrtvi in ranjeni.«

ZAHTEVA KONGOŠKE OPOZICIJE: Adula naj odstopi

Opzijski blok je zahteval od predsednika Kasavubuja, naj imenuje novega mandatarja

LEOPOLDVILLE, 25. jul. (Tanjug.) Voditelji kongoške opozicije so danes objavili vsebino dokumentov, ki so jih poslali predsedniku republike Kasavubuju in v katerih trdijo, da je sedanja vlada premiera Adule »ilegalna«.

Na tiskovni konferenci je senator Kiveva, generalni sekretar Lumumbovega nacionalnega gibanja, v imenu devetih strank, ki sestavljajo opozicijski blok, sporočil, da so od Kasavubuja zahtevali, naj v najkrajšem možnem roku imenuje novega mandatarja za sestavo vlade. Opozicijski voditelji opozarjajo na možne katastrofalne posledice, ki bi jih utegnil imeti nadaljnji obstoj Adulove vlade.

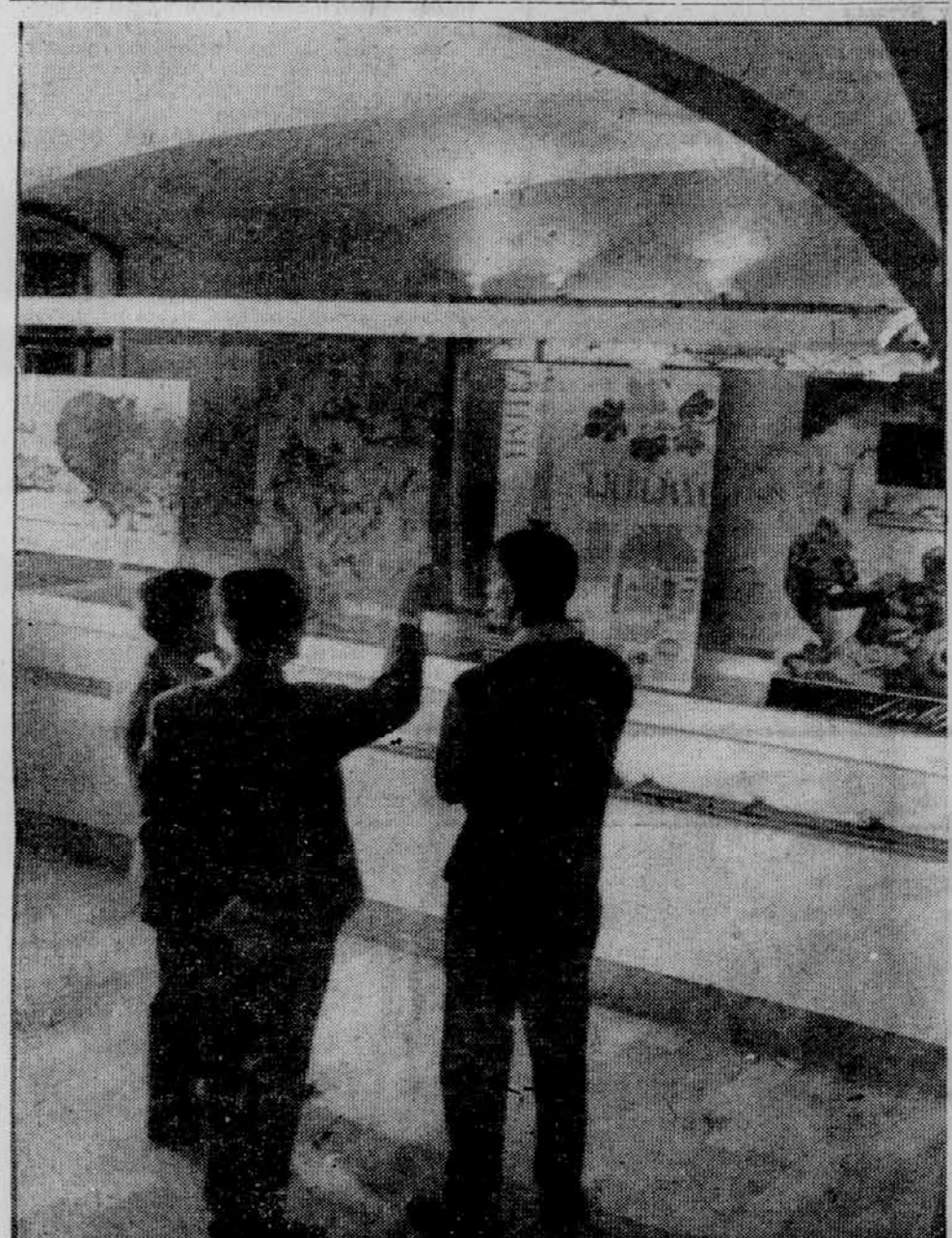
Turnir v Sofiji

Sofija, 25. julija - Rezultati mednarodnega sahovskega turnirja v Sofiji: drugo kolo - Damjanović: Popov 1:0, Bertok: Lehmann remi, Golz: Li-

Suvana Fuma na poti v Washington

Paris, 26. jul. (Reuter). - Predsednik koalicijske loške vlade Suvana Fuma je danes odpotoval iz Pariza v Washington na uradni obisk. Razgovarjal se bo s predsednikom Kennedyjem.

Pred odhodom je Suvana Fuma izjavil novinarjem, da se bo potem v New Yorku sestal z vrščem dolžnosti generalnega sekretarja OZN U. Tantom. Princ Suvana Fuma naj bi se vrnil v Vientian 4. avgusta.

RAZSTAVA TURISTIČNI PLAKAT MESTA LJUBLJANE. V Ljubljani v prostoru Zavoda za urbanizacijo OLO Ljubljana je odprta razstava »Turistični plakat mesta Ljubljane«. Na razpis Mestnega sveta in Društva likovnih umetnikov uporabe umetnosti Slovenije se je odzvalo 19 avtorjev. Komisija ni podela I. nagrade, pač pa je prisodila II. nagrado osnutku plakata, ki ga je izdelal ing. arh. Grega Košak. Podelili so še dve tridesetletni. Noben avtor ni dočela uspel zajeti v plakat osnovne ideje - prikazati Ljubljano kot pomembno križišče. Foto: Dolinšek

Smrtna obsodba v Titovem Velešu

Skopje, 26. jul. - Pečtanski senat okrožnega sodišča v Titovem Velešu, ki mu je predsedoval sodnik Rista Talevski, je obsodil na smrt z ustrelitvijo bivšega sodnika za preiskavo pri občinskem ljudskem odboru v Titovem Velešu Djordje Kapčevskega, ki je nedavno nizkoto in premišljeno ubil v pištoli Obh. O sekretarja odbora Vojto Antorovskega.

Smrtna nesreča voznice motorja

Novo mesto, 26. jul. - V prestani se je včeraj zjutraj posrečela 33-letna Vera Bizjak. Vozila je motorno kolo in pri Kozoletovi žagi prehitela lokalni avtobus. Desni ovinek je zvoznica, potem pa je zaradi prenagel voznice zavila na levo stran in zadela v pločnik, nato pa trčila v hišo. Voznica in njen mož, ki se je tudi peljal na motorju, sta se hudo poškodovala. Prepeljali so ju v breziško bolnišnico, kjer je Vera Bizjak podlegla poškodbam.

NENADOMA JE PREČKAL CESTO

Marihor, 26. jul. - Predvečerašnjim se je pri prometni nesreči na cesti I. reda Sertalj - Marihor hudo poškodovala Janca Krempelj. Krempelj je izstopil na desni strani iz pravilno usmerjenega osebnega vozila, se nekaj časa pogovarjal z voznikom, nato pa se prišel postaviti pred avtomobil avstrijski državljani Johan Felber. Vozil je z zmerno hitrostjo, vendar ni mogel preprečiti trčenja. Krempelj je padel na pokrov motorja in nato za cestno. Prepeljali so ga v bolnišnico.

TOVARNIAK OBSTAL NA NASIPU

Ljubljana, 26. jul. - Včeraj zjutraj je pri Grčarevu na cesti Ljubljana - Postojna zaneslo s cestni tovornjak, ki ga je upravljal madžarski voznik Jenő Balogh. Voznik je na ovinku zaviral, pri tem pa mu je biciklist prevozevo kolo. Tovornjak je zanesel v ogradno nato je obvisel na nasipu. Pri nesreči se ni nihče poškodoval. Na vozilu je škoda za približno 200.000 dinarjev.

Zlet železničarjev-planincev

Ljubljana, 26. jul. (Tanjug.) Od 3. do 5. avgusta bo imelo 500 članov planinskih društev železničarjev iz vse države v Bohinju ob vznoku Vogla svoj drugi zlet. Planinci-železničarji so organizirali prvi zlet lani na Romaniji v BiH. V prihodnje bodo takšni zleti tradicionalne vsakoletne prireditve naših železničarjev. Drugi dan zleta, 4. avgusta, bodo imela posebna planinska društva železničarjev iz vse države orientacijske tekme, zvečer pa bodo razglasili rezultate in najboljšim tekmovalcem izročili prehodne pokale.

Glavna svečanost bo 5. avgusta na Voglu, kjer bodo odkrili impozanten spomenik vsem padlim borcem-železničarjem Jugoslavije. Spomenik je delo akademskega kiparja Janeza Lenassija po načrtih arhitekta Černiča. Po svoji konstrukciji je zelo originalen, visok je 11 m in simbolično prikazuje boj jugoslovanskih železničarjev in njihov napredek v naši socialistični skupnosti.

Učinkovitejša kontrola poslovnih odnosov

Beograd, 26. jul. (Tanjug.) V sekretariatu zveznega izvršnega sveta za trgovino in turizem pripravljajo osnutke natančnejših predpisov za uveljavljanje zakona o družbeni kontroli nad cenami in zakona o ureditvi poslovnih odnosov na trgu, katerih dolgoročni cilj je učinkovitejša uporaba planskih elementov, hitreje urejanje ekonomike v celoti in krepitev poslovne morale v gospodar-

TABORNIKI V KRANJU - Taborniki iz Splita so se poslovili od Kranja. Za slovo še taborniki iz Splita je tod taborniki. Foto: Kregar

Odbor za dekolonizacijo bo razpravljaj o Gvajani

Premier Cheddi Jagan je zahteval razpravo, ker je Velika Britanija enostransko odlozila pogajanja za doloitev datuma neodvisnosti tega ozemlja

NEW YORK, 26. julija. (Tanjug.) Odbor za dekolonizacijo je sklenil dati prednost razpravi o problemu britanske Gvajane, s čimer je ugodil zahtevi premiera vlade te dežele Cheddiya Jagana.

Pred desetimi dnevi se je Cheddi Jagan obrnil na ta odbor Generalne skupščine in zahteval, naj začne razpravo o britanski Gvajani, ker je Velika Britanija enostransko odlozila razgovore o tem, kdaj naj to samoupravno področje doseže neodvisnost.

Po prejšnjem sporazumu naj bi se ta pogajanja začela konec maja, vendar jih je Britanija odlozila, češ da je treba počakati poročilo komisije Commonwealtha o februarjskih

dogodkih v britanski Gvajani. V govoru pred odborom za dekolonizacijo in v odgovorih članom odbora je premier Jagan poudaril, da se Velika Britanija ne more izgovarjati s februarjskimi incidenti, ki so jih povzročili neodgovorni elementi, katere so podpirali od zunaj, da bi odlozila razglavitve neodvisnosti britanske Gvajane.

Kosila so se med drugim udeležili državni podsekretar v komisiji ing. Slobodan Nakćenović, pomočnik državne sekretarja za zunanje zadeve Josp Djerđa s soprogo in švedski veleposlanik v Beogradu Sven Backlund s soprogo.

Zahvala kralja Burundija

Beograd, 26. jul. (Tanjug.) Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel danes brzojavko od kralja Burundija Mvumbuceja IV., ki se mu zahvaljuje za čestitko ob razglasitvi neodvisnosti kraljevine Burundi.

Radimir Komatina - državni podsekretar za finance

Beograd, 26. jul. (Tanjug.) Zvezni izvršni svet je imenoval izveznega ljudskega poslanca Radomira Komatina za državnega podsekretarja v zveznem državnem sekretariatu za finance.

Gostje iz Zanzibara

Beograd, 26. jul. (Tanjug.) Po 15-dnevem bivanju v naši državi je odpovala danes iz Beograda skupina sindikalnih funkcionarjev iz britanskih kolonij Zanzibara in Pembe, ki je bila gost Centralnega sveta ZSJ. Med bivanjem se je delegacija seznanila z osnovnimi vprašanji delavskega samoupravljanja in drugimi problemi, ki so jo zanimali.

Spopad na Kreti

Dvajset tisoč kmetovalcev je demonstriralo zaradi neustreznih odkupnih cen za grozdje

ATENE, 26. julija. (Tanjug.) V mestu Iraklionu na otoku Kreti je prišlo do spopada med kmeti in žandarmerijo. Kakor poroča AP, se je policija spopadla s kakimi 20.000 kmetovalci, po nepopolnih podatkih pa je bilo hudo ranjenih 20 kmetovalcev in šest policajev.

Po vesteh s Krete so se tisoči kmetijskih proizvajalcev pripeljali v mesto na traktorjih in drugih vozilih, noseč črne zastave, da bi protestirali proti vladnemu sklepu o odkupni ceni grozdja, ki je v tem kraju glavni vir dohodka kmetijske prebivalstva. V Iraklionu se jim je pridružil veliko število delavcev in drugih prebivalcev. Demonstranti so sprejeli resolucijo, v kateri zahtevajo revizijo minimalnih cen posušenega grozdja ter ureditve drugih problemov vasi.

Spopad se je vnel, ko so se demonstranti napotili k poslopiju prefektura, da bi izročili prefektu svojo resolucijo.

Vođa je objavil sporočilo, ki pravi, da zahtevajo kmetovalci niso upravičeni, ter obsoja »liste, ki podpirajo anarchične manifestacije«. Grožnja vlade, da bo uporabila silo v podobnih primerih, je namenjena predvsem opozicijskim strankam - Združeni demokratski levici in Uniji centra, katere poslanci so prav tako sodelovali v demonstracijah na Kreti.

Kakovostni znaki za proizvode

Beograd, 26. jul. (Tanjug.) - Po uredbi, objavljeni v današnjem številu »Uradnega lista FLR«, lahko strokovne družbene organizacije, inštituti in biroji v okviru svoje specialnosti uvažajo kakovostne znake za določene vrste proizvodov.

Kakovostni znak bi bil sestavljen iz značilnih črk ali risb in bi ga dali na proizvod, da bi bila s tem označena njegova kakovost.

SPREMENJAJO SE LJUBLJANSKE RAZGLLEDNICE - Na gradbišču »Obnove« v Dalmatinovi ulici so morali za temelje izkopati 12 metrov globoko jamo. Čez leto dni novega Doma sindikatov ne bo več moč slikati s te strani, zakrivala ga bo nova 14-nadstropna stolpnica »Metalke«.

VELEPOSLANIK THOMPSON PRI HRUŠČOVU

Poslovilni razgovor v dači

Ugibanja okrog pozornosti, ki jo je sovjetski premier izkazal odhajajočemu veleposlaniku ZDA

MOSKVA, 26. julija. (AFP.) Predsednik sovjetske vlade je včeraj povabil ameriškega veleposlanika Thompsona popoldne v svoj selski dvorec, kakih 20 km od Moskve. Premier N. Hruščov je se skoraj dve uri razgovarjal s Thompsonom, ki se je prišel poslovit pred dokončnim odhodom v Washington. Thompson je bil pet let v Moskvi predstavniki dveh ameriških viad.

Po mnenju opazovalcev se je to intimno povabilo tolmačiti kot poudarjeno osebno pozornost do diplomata, katerega stališča, diskretnost in iskrenost so našli razumevanje pri premieru Hruščovu. Nekateri opazovalci pa opozarjajo na povabilo, ki ga je predsednik sovjetske vlade pred nekaj tedni poslal tiskovnemu predstavniku Bele hiše in posebnemu odposlancu predsednika Kennedyja v Moskvi Pierreu Salingerju. Razgovarjala sta se dva dneva v bližini Moskve o mednarodnih problemih. Ta razgovor so tolmačili kot izrazito znamenje želje premiera Hruščova, da ohrani kolikor mogoče neposreden stik z Belo hišo.

izročil premieru Hruščovu njegovo osebno poslanico, pričakujejo zahodni krogi, da je Hruščov izkoristil ta razgovor, da obrzložil sovjetska stališča glede nekaterih mednarodnih problemov.

ZADNJE VESTI

TISKOVNA KONFERENCA DR. SIGVARDA EKLUNDA

Gradnja jedrske elektrarne

Dr. Eklund sodi, da je Jugoslavija razvila močno bazo za praktično uporabo jedrske energije v mirnodobne namene

BEOGRAD, 26. jul. (Tanjug.) Mednarodna agencija za jedrsko energijo se zelo zanima za jugoslovanski predlog o gradnji mednarodne eksperimentalne jedrske elektrarne v Jugoslaviji. To je nocoj izjavil generalni direktor mednarodne agencije za atomsko energijo dr. Sigvard Eklund na tiskovni konferenci v hotelu »Metropol«.

Dr. Eklund je rekel, da bodo do septembra jugoslovanski strokovnjaki končali končno redakcijo studije o tem pomembnem načrtu za izkoriščanje atomske energije v mirnodobne namene in dodal, da upa, da bo znatno število med 77 članicami te mednarodne organizacije zainteresirano za realizacijo tega načrta.

jo, kamor naj bi odpovali z voditeljem stranke Jomom Kenijato.

Ruanda in Burundi postaneta članici OZN

New York, 26. julija. (AFP.) Varnostni svet je nocoj z vsemi glasovi priporočil sprejem novih afriških držav Ruande in Burundija v članstvo Združenih narodov.

Konferenca afriških žensk

Dar es Salam, 26. julija. (MAP.) Od 27. julija do 5. avgusta bo v Dar es Salamu prva konferenca afriških žensk. Pričakujejo, da se je bo udeležilo 120 delegatkin in 350 opazovalk iz kalih 40 držav.

Retiran afriški voditelj

Nairobi, 26. jul. Kakor poroča Reuter, je bil pomočnik generalnega sekretarja kenijske afriške nacionalne unije Artur Agrej Osvada aretiran pred odhodom v Somali.

Naser Alžircem

Predsednik Združene arabske republike je znova pozval alžirske voditelje k enotnosti

Aleksandrija, 26. julija. (MEN) Predsednik ZAR Naser je nocoj znova pozval alžirske voditelje, naj ohranijo enotnost. Obratno se na alžirski narod, je Naser potrdil solidarnost Egipta s tečajami Alžircem po svobodi in neodvisnosti.

potrebe, da se prej po mirni poti uredi sedanja kriza. Dr. Fares je danes prispel v Oran na razgovore z Ben Belo.

Na neki drugi tiskovni konferenci je predstavnik Ben Bele Ahmed Bumendjel izjavil, da so poveljstvom vsej vilaj ukazali, naj se vzdrže vsakega premika čet, da bi se izognili incidentom med enotami, ki so pod poveljstvom različnih političnih struj.

Briionska regata za Mornarja iz Splita

BRIJONI, 26. julija (Tanjug) - Pod pokroviteljstvom predsednika republike Josipa Broza Tita je bila danes na pragi od Pula do Brijonov tretja brijonska regata, v kateri je sodelovalo 124 jadrnic iz 21 klubov. Po zaključku regate je bila v pristančnici svečana podelitev plakata najboljšim ekipi in posameznikom. Odposlanec predsednika Tita kontraadmiral Beniko Martić je izročil ekipi splošnega Mornarja v trajno last pokal predsednika republike, ki je že tretjič zaporedoma osvojila prvo mesto.

Skupina profesorjev se bo izpopolnjevala v ruščini

Beograd, 26. julija. (Tanjug.) Na podlagi načrta o kulturnem sodelovanju med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo je danes iz Beograda odpovala v Moskvu skupina okoli 50 profesorjev iz vseh naših republik. V Moskvi se bodo en mesec izpopolnjevali v ruščini.

Zaupnica britanski vladi

London, 26. julija. (Tanjug.) Nocoj je bil v spodnjem domu zavržen predlog laburistov o nezaupnici vladi predsednika Macmillana. Za predlog je glasovalo 253 po-

Stanje 26. julija. - Nad jugovzhodno Evropo in deloma nad Balkanom se zadržuje področje visokega zračnega pritiska, ki počasi slabši. Frontalne mase so zajele zahodno in deloma srednjo Evropo ter se počasi pomikajo proti vzhodu. Napoved za petek: Dopolnje bo jasno, porodne nekoliko povišana oblačnost in so proti večeru možne krajevne nevihte. Najnižje nočne temperature bodo okoli 13, v Primirju 20, najvišje dnevne okoli 30 stopinj C.

ARETIRANI OASOVCI. - MADRID, Španska obmejna policija je blizu špansko-francoske meje prišla znanega oasovca Jeana Cazals in pet drugih članov OAS. ŽIVLJENJSKI STROŠKI V ZDA. - WASHINGTON. Ameriško ministarstvo za delo je objavilo, da so se zaradi podražitve hrane v ZDA v juniju rekordno povečali življenjski stroški, in sicer glede na povprečje v letih 1957 do 1959 za 105,3%.

RAZGOVORI O USTANOVITVI AFRIŠKE BANKE. - KAIRO. Konec julija bo prispela v Kairo delegacija ekonomske komisije OZN, ki se bo v ZAR razgovarjala o ustanovitvi afriške banke za financiranje načrtov afriških držav.

SPET IZALOVLIJEN POSKUS EKSPLOZIVJE. - HONOLULU. Poskus ZDA, da bi izvedle novo eksplozijo v veliki višini, se je predsmočnojm spet ponесrečilo. To je pri starih poskusih ameriške atomske eksplozije v veliki višini že tretji neuspeh poskus.

NEHRU OBISCE GANO IN NIGERIO. - NEW DELHI. Indijski premier Nehru bo konec tega leta obiskal Gano in Nigerijo.

PLEBISCIT V PUERTO RICU. - SAN JUAN. Puerto-riški guverner Luis Munoz Marin je izjavil, da bo napravil korake za bližnjo izvedbo plebiscita, na katerem naj bi prebivalci glasovali o nadaljnjih stikih z ZDA in o neodvisnosti države. Predsednik Kennedy je bil izrazil soglasje s tem.

ZRTVE POPLAV NA FILIPINIH. - MANILA. Po neuradnih vesteh je v poplavih, ki so nastale na Filipinih po močnem monsunskem deževju, izgubilo življenje 41 ljudi. V centralni Luzoni je moralo na tisoče družin zapustiti domove.

STAVKA CESTNIH POMETAČEV V TURCIJI. - SMIRNA. Nad 300.000 pometačev v Smirni je začelo stavkati. To je prva uradna stavka v Turčiji v zadnjih 30 letih. Stavke v Turčiji so z zakonom prepovedane. Cestni pometači zahtevajo višje plače in skrajšanje delovnega časa, ki znaša zdaj 16 ur na dan.

POTRES V SREDNJI AMERIKI. - WESTON. V seizmološki postaji v Westonu v ZDA so zabeležili močan potres. Sodi, da je epicenter potresa nekje v Srednji Ameriki, verjetno v Kostariki.

RAZSTAVA TURISTIČNI PLAKAT MESTA LJUBLJANE. V Ljubljani v prostoru Zavoda za urbanizem OLO Ljubljana je odprta razstava »Turistični plakat mesta Ljubljane«. Na razpis Mestnega sveta in Društva likovnih umetnikov uporabne umetnosti Slovenije se je odzvalo 19 avtorjev. Komisija ni podelila I. nagrade, pač pa je prisodila III. in eno IV. nagrado. Predloženi osnutki so večinoma likovno neenotni ali pa preveč tradicionalni. Noben avtor ni dočela uspel zajeti v plakat osnovne ideje - prikazati Ljubljano kot pomembno križišče.

Smrtna obsodba v Titovem Velešu

Skopje, 26. jul. - Petčlanski senat okrožnega sodišča v Titovem Velešu, ki mu je predsedoval sodnik Rista Zalevski, je obsodil na smrt z ustrelitvijo bivšega sodnika za prekrške pri občinskem ljudskem odboru v Titovem Velešu Djordje Kapčevskega, ki je nedavno nizkono in premišljeno ubil v pisarni OLO sekretarja odbora Vojvo Antorovskega.

Smrtna nesreča voznice motorja

Novo mesto, 26. jul. - V Brezani se je včeraj zjutraj ponesrečila 33-letna Vera Bizjak. Vozila je motorno kolo in pri Kozoletovi žagi prehitela lažni avto. Desni ovinek je zvozila, potem pa je zaradi prenege voznice zavila na levo stran in zadela v pločnik, nato pa trčila v hišo. Voznica in njen mož, ki se je tudi peljal na motorju, sta se hudo poškodovala. Prepeljali so ju v breziško bolnišnico, kjer je Vera Bizjak podlegla poškodbam.

NENADOMA JE PREČKAL CESTO

Maribor, 26. jul. - Predvečrajšnjim se je pri prometni nesreči na cesti I. reda Sertili - Maribor hudo poškodovala Janez Krenpi. Krenpi je izstopil na desni strani iz pravilno ustavljenega osebnega vozila, se nekaj časa pogovarjal z voznikom, nato pa se peljal proti zadnji strani avtomobila in prečkal cesto. Iz nasprotne smeri je tedaj pripeljal osebni avtomobil avstrijski državljan Johan Feber. Vozil je z zmerno hitrostjo, vendar ni mogel prebrati tujenca. Krenpi je padel na pokrov motorja in nato za cesto. Prepeljali so ga v bolnišnico.

TOVORNJAK OBSTAL NA NASIPU

Ljubljana, 26. jul. - Včeraj zjutraj je pri Grčarevu na cesti Ljubljana - Postojna zaneslo s cestni tovornjak, ki ga je upravljal madžarski voznik Jenő Balogh. Voznik je na ovinku zaviral, pri tem pa mu je biokiralo prvo levo kolo. Tovornjak je zaneslo v ograjo, nato pa je obvisel na nasipu. Pri nesreči se ni nihče poškodoval. Na vozilu je škoda za približno 200.000 dinarjev.

Zlet železničarjev-planincev

Ljubljana, 26. jul. (Tanjug.) Od 3. do 5. avgusta bo imelo 500 članov planinskih društev železničarjev iz vse države v Bohinju ob vznožju Vogla svoj drugi zlet. Planinci-železničarji so organizirali prvi zlet lani na Romaniji v BiH. V prihodnje bodo takšni zleti tradicionalne vsakoletne prireditve naših železničarjev. Drugi dan zleta, 4. avgusta, bodo imela posamezna planinska društva železničarjev iz vse države orientacijske tekme, zvečer pa bodo razglasili rezultate in najboljšim tekmovalcem izročili prehodne pokale.

Glavna svečanost bo 5. avgusta na Voglu, kjer bodo odkrili impozanten spomenik vsem padlim borcem-železničarjem Jugoslavije. Spomenik je delo akademskega kiparja Janeza Lenasija po načrtih arhitekta Cerniča. Po svoji konstrukciji je zelo originalen, visok je 11 m in simbolično prikazuje boj jugoslovanskih železničarjev in njihov napredek v naši socialistični skupnosti.

Učinkovitejša kontrola poslovnih odnosov

Beograd, 26. jul. (Tanjug.) V sekretariatu zveznega izvršnega sveta za trgovino in turizem pripravljajo osnutke natančnejših predpisov za uveljavljanje zakona o družbeni kontroli nad cenami in zakona o ureditvi poslovnih odnosov na trgu, katerih dolgoročnejši cilj je učinkovitejša uporaba planskih elementov, hitrejša ureditev ekonomike v celoti in krepitve poslovne morale v gospodar-

TABORNIKI V KRANJU - Taborniki iz Splita so se postavili od Kranja. Za slovo se taborni orenj in naselje platnenih streh je izgnilo z jas ob Kokri. 135 tabornikov iz Splita je tod taborilo 20 dni.